

СЕБЕЧЈАНИК

Број 3 / јануар / 2025. године / Nummer 3 / Januar 2025

САДРЖАЈ

Уводна реч.....	3
Божићна честитка	4
Преглед дешавања у Црквеној општини Минхен (Ана Јанковић)	5
Богородица Млекопитатељница (Душан Јанковић)	7
ТЕМА БРОЈА: МИР	
Земља као достојна икона Неба (јереј Александар Дебељак)	10
Мир дјеце (Стојана Валан).....	13
Вишњи мир (protoјереј ставрофор Зоран Илић).....	16
Мир нарушени (јереј Ненад Живковић)	19
Божић у мом дом (прилози из веронауке – припремио Јустин Емрековић)	22
У реду је да (понекад) ниси у реду	
Приказ филма "Све у мојој глави" (Inside Out) (јереј Драгиша Јеркић)	23
Контакт	50
Наша заједница на медијима	51

INHALTSVERZEICHNIS

Leitwort.....	27
Weihnachtsgruß	28
Übersicht der Ereignisse in der Kirchgemeinde München (Ana Janković)	29
Ikone „Mutter Gottes Mlekopitateljnica“ (Dušan Janković).....	31
THEMA: FRIEDEN	
Die Erde als würdiges Abbild des Himmels (Priester Aleksandar Debeljak).....	34
„Ruhe Kinder!“ (Stojana Valan)	37
Himmlischer Frieden (Priester Zoran Ilić).....	40
Gestörter Frieden (Priester Nenad Živković)	43
Weihnachten in meinem Haus	
(Beiträge aus dem Religionsunterricht – vorbereitet von Justin Emreković).....	46
Es ist in Ordnung (manchmal) nicht in Ordnung zu sein	
– Rezension des Films „Alles steht Kopf“ (Inside Out) (Priester Dragiša Jerkić)	47
Kontakt.....	50
Unsere Kirchengemeinde in den Medien.....	51

Драги наши читаоци,

Овим уводним речима вам са радошћу представљамо нови, празнични број „Свечаника“, часописа Српске православне Црквене општине Минхен. После прегледа до-гађаја из Епархије Диселдорфске и немачке и Црквене општине Минхен који је при-премила наша сарадница Ана Јанковић, објављујемо веома занимљив текст о икони Богородице Млекопитатељнице од Душана Јанковића, инспирисан доласком репли-ке ове чудотворне иконе у Храм Светог Јована Владимира у Минхену.

У духу празника у чије време излази, одлучили смо да тема овога броја буде мир. У склопу ње ћете моћи да прочитате беседу оца Александра Дебељака „Земља као достојна икона Неба“ као и веома надахнуте текстове Стојане Валан „Мир дјецу!“, „Вишњи мир“ од оца Зорана Илића и „Мир нарушени“ оца Ненада Живковића.

У новоустановљеној рубрици „Прилози из веронауке“ је вероучитељ Јустин Емре-ковић издвојио и припремио неколико краћих писмених радова и цртежа ученика веронауке на тему „Божић у мом дому“.

Овај број „Свечаника“ завршавамо рецензијом филма „Све у мојој глави“ оца Дра-гише Јеркића.

На крају нашег уводника вас поздрављамо у нади да ћете празничне дане и почетак нове године провести у здрављу, миру и истинској радости.

Мир Божи, Христос се роди!

Редакција Свечаника

У нади да ће нам светлост
Витлејемске звезде обасјати пут ка
познању мира, љубави и истинске
радости, поздрављамо Вас радосним
божићним поздравом
Мир Божији, Христос се роди!

Срећне и благословене божићне и
новогодишње празнике Вам жели
Свештенство Храма Светог Јована
Владимира,
Српска православна Црквена
општина Минхен

Прошло је већ двадесет недеља од празника Педесетнице, и за то време смо обележили много лепих тренутака везаних за нашу црквену заједницу у Немачкој и посебно у Минхену. Осврнула бих се на неколико од њих, за које мислим да су имали најјачи утицај на све нас.

Као један од најзначајнијих догађаја издвојила бих посету нашег Патријарха Порфирија. Његова Светост Патријарх српски г. Порфирије је посетио заједницу у Хамбургу, где је на празник Силаска Светог Духа на апостоле служио свету архијерејску Литургију и том приликом извршио чин великог освећења храма Светог архангела Михаила. Његова Светост је такоше присуствовао помену за српске официре, који је служен на Духовске задушнице на гробљу Олсдорф у Хамбургу. Помен је служио Његовор Преосвештенство Епископ бихаћко-петровачки г. Сергије, уз присуство Његовог Високопреосвештенства Архиепископа диселдорфско-берлинског и Митрополита немачког г. Григорија, Преосвећених г. Епископа вашингтонско-њујоршког и источно-америчког Иринеја и хумског Јована, свештенства и верног народа.

У манастиру Успења Пресвете Богородице је ујуну прослављен Патрон Епархије диселдорфске и немачке – Свети Николај Жички. Прослава празника је отпочела бденије. Свету архијерејску Литургију је служио Његово Високопреосвештенство Архиепископ диселдорфско-берлински и Митрополит немачки г. Григорије, који се

након прочитаног јеванђељског одељка обратио присутним беседом. Његово Високопреосвештенство је поменуо једну књигу Светог Николаја, „Молитве на језеру“, указујући на значај и актуелност коју овај, усудићу се рећи, српски Псалтир има у животу сваког хришћанина.

Свој чувени говор у Лондону 1916. године, у цркви Светог Павла одржао је Свети Николај на један од најзначајнијих празника за сваког ко долази „из једне мале земље на Балкану“. Видовдан је обележен широм наше епархије, у Франкфурту, Оснабрику, Диселдорфу, Минхену, Розенхайму, Траунројту, Нирнбергу, Каселу, Есену. Према околностима и могућностима приређен је богат културно-уметнички програм у многим црквеним општинама.

Нажалост, као што то увек у животу бива, остаће у сећању страдање народа у поплавама на подручју Јабланице и Коњица. Верујем да је свако, ако не на финансијски начин, али сигурно молитвено био уз пострадале.

За нама је и пар лепих јубилеја. У септембру смо прославили тридесет година Црквене општине у Augsburgу, тридесет година постојања Црквене општине у Филиген-Швенингену, а у октобру педесет година од оснивања Црквене општине у Дортмунду.

Почетком јесени су, као и увек, служени молебани за почетак школске године, и на тај начин смо нашим најмлађим указали на камен темељац, на коме се касније у животу све гради.

Пошто никада заправо не престајемо да учимо, врло су корисна разна предавања и промоције књига које се одржавају у парохијском центру црквене општине у Минхену. У склопу серијала „Црква у дијалогу“ један од гостију је био Његово Преосвештенство Епископ кронштатски г. Софијан, који је одржао изванредно предавање о старцу Теофилу, „оцу радости“. Присутни су могли да чују изузетну причу и сведочанство о необичном животу, подвигу, делу и духовном наслеђу једног од највећих православних духовника 20. века. Остали гостујући предавачи били су психотерапеут Марија Јоксимовић, која је одржала предавање на тему „Вера и/или психотерапија“, Лука и Кузма, који су такође били саговорници у новој епизоди подкаста Минхенски разговори која се могу наћи на нашем YouTube каналу (седма епизода у трећој сезони), говорећи на тему „Ако можеш да погледаш у очи победи и поразу“ – смишо спорта и његова улога у телесном и духовном развоју човека, психолог др Влајко Пановић, са темом „Најчешће грешке у васпитању деце“. Оца Илију Ромића, кога смо најчешће виђали у улози домаћина, овога пута смо имали прилике да слушамо као госта. Отац Илија је одржао врло интересантно предавање на тему „О егзорцизму и осталим новотаријама“, где је изнео утицај кинематографије и масовних медија на људе данас, што за последицу има олако схватање ђавоиманости, између остalog. Његово Високопреосвештенство

Архиепископ диселдорфско-берлински и Митрополит немачки г. Григорије представио је своју нову књигу, „Странац у шуми“, где је Његово Високопреосвештенство описао један део свог боравка у манастиру Острог, и о утицају који су на њега имали разговори са тајанственим странцем у шуми. Ове јесени је такође одржана промоција књиге на којој смо прилике да чујемо и Зорана Костића – Цанета, фронтмена групе Партибрејкес, који је говорио о својој књизи, „Укрштене речи“. Важно је споменути за љубитеље писане речи да је отворена интернет књижара Епархије диселдорфске и немачке, те они који су заинтересовани, могу поручивати наслове који су доступни.

У недељу, 20. октобра је у храму Светог Јована Владимира у Минхену после евхаристијског сабрања, уз присуство великог броја верних из Минхена и околине свечано дочекана Икона Богородице Млекопитатељнице. Уз благослов игумана манастира Хиландар израђена је копија ове чудотворне иконе и дарована на чување минхенском храму и духовну корист свима који јој притичу.

Искористила бих ову прилику да се захвалим нашим свеаштеницима на молитвама, саветима и благословима, који улажу невероватан труд на одржавању и унапређењу наше заједнице. Такође бих се захвалила свима који помажу при храмовима, за несебичан рад и улагање свог слободног времена за добробит свих нас.

Ана Јанковић

БОГОРОДИЦА МЛЕКОПИТАТЕЉНИЦА

„Благо утроби која Те носила и дојке које Си сисао“ речи су из светог Јеванђеља по Луки упућене Богомладенцу Христу. Ова света истина је и извориште инспирације за свете богослове, песнике, иконописце, фрескописце, молитвенике... Из ових речи настали су иконографски типови Богородице Млекопитатељнице или на грчком „Галактотрофусе“ – што и значи „Она која доји млеком“. На оваквим иконама и фрескама приказана је Богомајка Џева Марија како доји „пита“ млеком малог Исуса – Онога који је и цео свет створио. Ове композиције датирају из древних ранохришћанских времена и о тој истини – Богородичином дојењу млеком – коју је изнео апостол и јеванђелист Лука писали су и многи Свети Оци Источне Цркве. Међу њима на првом месту Свети Јефрем Сирин, свети Роман Мелод, свети Климент Александријски, а такође се помиње и у беседама светог Антонија Александријског, светог Амфилохија Иконијског, светог Јована Златоустог. У једном од тих записа стоји и то да - док је Џева Марија дојила Господа Исуса - точила живот целом свету. Битно је истаћи да прикази Млекопитатељнице исказују њену улогу материњства, поред своје улоге у спасењу целог света, како је најчешће и приказана на већини икона и фресака на којима она исказује своју чедност и светост.

Ово свето предање Православне Цркве дало је снажан дах иконописцима и фрескописцима широм православног истока и

представе Млекопитатељнице. Још од најранијих времена су присутне у Светој Земљи, Сирији, Египту, а мало касније и у целој Византији. Нарочито је имала истакнуто место у Египту где се у Црвеном манастиру могу видети фреске из 7. века у врло добро очуваном стању. У манастиру Светог Антонија такође је током скорањих рестаурација пронађена икона Млекопитатељнице вероватно из XIII века, показујући њену вишевековну присутност у Египту. Овај иконографски тип се проширио и на запад и радо приказиван у италијанском сликарству од XIII до XV века.

Када су у питању наши простори, пресвета Богородица Млекопитатељница није често представљана. У српским средњевековним манастирима ретко се могу наћи иконе и фреске на ову тему. Најпознатије и најстарије представе пресвете Џеве како доји Богомладенца у нашој средњевековној уметности су исписане на две фреске и две иконе.

Свети архиепископ српски Данило II (столовао 1324-1337) био је веома образована особа, игуман хиландарски, писац биографија српских краљева и архиепископа, као и дипломата краља Стефана Дечанског. У Пећкој Патријаршији сазидао је и оставио као своју задужбину Припрату у којој се изнад јужних врата може видети једна фреска Богородице Млекопитатељнице која датира највероватније из прве половине XIV века. На овој фресци она седи на престолу дојећи малог Христа, док два анђела изнад у чуђењу и неверици гледају како девица млеком храни – хранитеља свега.

Богородичина црква у манастиру Матеичу налази се у близини Куманова на Скопској

Црној Гори. Ктитори овог манастира су Цар-ца Јелена и свети Цар Урош V. Грађена је и живописана средином XIV века. У цркви се такође на јужном зиду може видети Богородица Млекопитатељница како стоји и доји свога сина.

У Хиландару, у башти поред улаза налази се црква Светог Трифуна. Не зна се тачно ко је био ктитор цркве и када је подигнута, али сматра се да датира из XVII века. Црква је без фресака, али је значајан иконостас у њој који је почетком XVII века осликао монах Георгије Митрофановић. На западном зиду се налазила и икона Богородице Млекопитатељнице коју је такође иконописао Митрофановић, док је данас положена у ризници манастира Хиландара. Икона је малих димензија 30x45x3,5 цм.

Свакако најпознатија, најстарија и највреличанственија је чудотворна икона Богородице Млекопитатељнице која се налази у Типикарници, Карејској Испосници Светог Саве Освећеног и која се поштује као велика светиња у српском народу. Икона је великих димензија 120x84 цм. На њој пресвета Богородица држи Богомладенца са обе руке у крилу и доји Га, благо окренута према њему. Колико је стара не зна се поуздано, вероватно и више него што се мисли, а према предању записаног у манастиру Хиландару, света икона се налазила у Лаври Светог Саве Освећеног која се налази близу светог града Јерусалима. Пред своју блажену смрт, свети стариц је окупљеној братији пророчки саопштио да његов игумански жезал и света икона Млекопитатељница треба да буду предати монаху са Запада, принчевског рода, а који ће носити име исто као и он, као и то да ће се он појавити

после много година. Пред овом иконом се и упокојио, а братија је то добро упамтила и његову заповест преносила с колена на колено.

После седам векова од упокојења Светог Саве Освећеног, на Светој Гори Атонској беше пострижен и замонашен Растко Немањић и узе име Сава, по узору на великог светог оца са Истока, не знајући какву је велику Божју Промисао требало да испуни. Након великог подвигничког и духовног труда и великих светих дела које је благодаћу Божјом сатворио, као Први Српски Архиепископ Сава, кренуо је на поклоничко путовање у Свету Земљу. После обиласка светих места по којима је сам Господ Исус својим стопама ходио упутио се у Лавру Светог Саве Освећеног, свог имењака и духовног узора. Како је наш отац Сава прилазио кивоту великог Светитеља, његово завештање је кренуло чудесно да дејствује. Игумански жезал је пао пред Савине ноге, а икона Богородице Млекопитатељнице се померила са свог постола. Од упокојења Светог игумана прошло је много векова те је братија била затечена. Али чудо се упорно понављало чак три пута. Братија је онда схватила о чему се ради, у неверици да се пророчанство остварује баш пред њима. Игуман манастира је испитао монаха Саву српског о покреклу и постао сигуран, да је дошло време да се заповест Светог Оца Саве Освећеног изврши. Саопштио је радосну вест српском архиепископу и предао му на дар ове две светиње. Тада је братија манастира приодала и трећи дар, такође чудотворну икону Богородицу Тројеручицу коју му је завештао чувени Свети Јован Дамаскин.

Свети отац Сава је дарове из свете Лавре донео на Свету Гору. Икону Тројеручицу је оставио манастиру Хиландару, игумански жезал поставио у келију Моливдоклисаја у Кареји, а чудотворну икону Богородице Млекопитатељнице је поставио на иконостас келије Типикарнице у Кареји посвећеној Светом Сави Освећеном, а ту се такође данас налази и игумански жезал који је доцније пренет из Моливдоклисаја. Интересантно је то да је Млекопитатељнице Свети Сава поставио десно од Царских двери што је јединствен случај у целом православном свету, вероватно по жељи саме Богородице, а и да би истакао значај ове иконе. Ето то је био наш Свети Отац Сава.

Прошло је много векова од свих ових догађања, а данас је Богородица Млекопитатељница у српском народу присутија него икад. После не дугог, али великог страдања Православља под богоубрним и крвавим комунистичким режимом какво се не памти још од римских царева, дошло је до духовног препорода како српског, тако и осталих православних народа. Обе чудотворне иконе које је донео Свети Сава, и Тројеручица и Млекопитатељница добро су познате у васцелом православном роду. Како је Богородица Млекопитатељница била ретко осликована и виђана у средњовековној Србији, тако је данас свепријеструна, и у Србији и у расејању. Као да је њено време тек сада дошло. Не само да се може видети у многим црквама и манастирима, него и у многим домовима православних. Света и чудотворна икона у Кареји осветила је и изнедрила велики број копија које су се развејале широм Србије и света. Ове иконе по уметничкој вред-

ности заиста јесу мање вредне од оригиналa који спокојно стоји у Кареји, али по ипостаси су потпуно једнаке. Пресвета Мајка Богородица је жива у свима њима. И твори иста чуда као и оригиналa! Болесни се исцелују, нероткиње рађају, несрћани се теше.

Овом приликом треба навести и још један чудесан догађај који се десио пре неких петнаестак година. Божјим промислом се родила необична идеја. У Београду је иконописана Богородица Млекопитатељница и послата у Кареју на освећење. Из Кареје се вратила у Београд и народу представљена у Вазнесењској цркви. Пред њом се тада поклонило преко 30 000 људи, притом сатворивши многа чуда. Много је људа тада усрћено. Из Београда кренула је у Лавру Светог Саве Освећеног и после осам стотина година она је поново на свом месту. У спомен на тај догађај у Вазнесењску цркву из Кареје пристигла је још једна икона где и дан данас стоји. И тако редом су иконе Млекопитатељнице излазиле из Кареје путем многих цркава и манастира у помоћ ојађеном народу.

Дана 20. октобра лета Господњег 2024, залагањем свештенства храма Светог Јована Владимира у Минхену стигла је из Кареје чудотворна икона Богородица Млекопитатељница. После Свете Литургије и входа око цркве, по узору на Дјеву у Кареји свечано је постављена десно од Царских Двери. Галактотрофуса кротко и чедно стоји, доји свог Сина, и штити све нас.

Радуј се, Богородице Ђево, Млекопитатељнице, орадости нас благодаћу Сина Твојега!

Душан Јанковић

ЗЕМЉА КАО ДОСТОЈНА ИКОНА НЕБА

*Слава на висини Богу
и на земљи мир,
међуљудима добра волја
(Лк 2,14)*

Ово није пјесма током које се стоји, као у античкој драми, него током које се дрхти, као у драми названој живот, драми коју живи сваки човјек како јуче тако и данас. Није премијерно изведена на Марсовом пољу у Помпејевом театру на уши и очи аудиторијума најугледнијих грађана империје Рима, одјевених у раскошне тоге, него усред ноћи, у пољу Вителејема, далеко од вреве града а у присуству простих, сиромашних и безазлених пастира. Вокали нису били угледни глумци него анђели небески а аутор није био трагедиограф него сам божански ум. Изведба није била пропраћена громким аплаузом и овацијама свјетине него одушевљењем пастира, који као први и прави апостоли објавише ријеч ове пјесме народу. Пјесма анђела није била на задовољство чула тијела него на спасење душе. И овај догађај није, као што је свака представа

подржана аријом, у мноштву сличних, препуштен забораву, него као један, једини и непоновљиви и данас буди радост у срцима свих оних који га славе!

Десило се чудо. Бесмртно је постало смртно. Син Божији је постао човјек. Небо се спустило на земљу. Догодило се нешто што је смутило човјека а није му било у потпуности страно?! Човјек већ вијековима на разне начине прижељкиваше овај тренутак. Грк је, кроз митове, фантазирао како божанство постаје човјеку подобно у свему, и у добром и у лошем. Сувише је маштом приближио бога човјеку, поистовјеђујући

их у свему. Јеврејин је, кроз пророштва, очекивао долазак спаситеља, као непобједивог владара овога свијета. Жељом и тумачењем очекивани месија Јевреји на удаљен је од човјека у сврху моћи, овоземаљске славе и слободе. Човјекова нада у долазак Бога на земљу није имала праву мјеру, хрлећи у крајности необузданог очекивања. Машта Грка и чежња Јеврејина нису биле одговарајуће и довољне да отворе очи ума и срца, ради спознаје Бога Који је се настанио међу људима. За пуноћу недостајало је оно што човјеку често недостаје а то је зрно вјере. Рођење Сина Божијег, Богочовјека Исуса Христа превазишло је надреалност маште и непотпуност очекивања, те затекло неспремног човјека.

Од тренутка када се божанска пјесма заорила, човјек је могао да види Бога, да *Му се поклони, да Га цјелива, да Га додирне, да Га замоли али исто тако могао је да Га удари, да Mu се руга, да Га пљуне, да Га мучи и да Га убије.* Човјек није спознао Бога! А не спознати Бога не значи не примијетити Га, него кројити Бога по својој мјери, мислити да је Бог онакав каквим га ми сматрамо. У таквом магновењу човјек је у стању да се устријеми и да усмрти све оно што не одговара његовој мјери, у стању је да убије Бога да би

оживио своју визију божанства.

Упркос заблуди о Богу, упркос злујућим намјерама упереној против Бога, пјесма спасења са витлејемског поља одзывања и данас, на свакој божанској литургији након ријечи молитве Духу Светом као Цару небеском, како рече пророк Авакум *Слава Његова покри небеса и земља се испуни хвале Његове* (Авак 3,3). Слава Божија је начин Божијег постојања на небесима. Бог постоји у слави, вјечној слави, у којој учествују сва небеса, сав, за наше очи, невидљиви свијет вијеран Богу као Тројици. Ту славу видјели су строзавјетни пророци као и новозавјетни пастири. Слави небеса доласком Сина Божијег отворио се пут да се проширили и на земљу. Земља сада може и треба да досегне поредак неба и постане му подобна у свему. Али како? На ред долази човјек, његова одлука, његова волја, његово дјело и спремност на сарадњу са Богом. Земља ће бити икона неба само и онда ако на њој буде владао **мир**, али не мир као спонтано, случајно или прелазно стање него мир као пород правде, како је казао пророк Исаја *и мир ће бити дјело правде, што ће правда учинити биће покој и безбрижност довојека* (Ис 32, 17). Стање истинског мира треба да обавија земљу као ваздушни омотач, равномјерно и

стабилно. Такво стање претпоставља од-
сущво и најмањег стања немира на овој
планети, јер ако немир у коме се налази
брат мој не дотиче моје стање мира, онда
ја боравим у лажи, у илузији, у злу, у од-
сущву љубави према ближњем и према
Богу. Ако једна душа пати онда осталих
осам милијарди нема права на радост,
мир и спокој а ако нешто слично томе
осјећа душа моја, онда треба да зна како
у обмани пребива. Како достићи и очува-
ти мир на овом свијету? Анђеоска химна
нам јасно поручује, **добром вољом** међу
људима. Стање хаоса у свијету јесте огле-
дало стања човјекове душе и ума. Воља
и намјере човјека углавном бивају скри-
вене док су немир, рат, патња, бол и сва-
ки вид страдања видне појаве које се не
могу заобићи и игнорисати нарочито у
својим трагичним размјерама уништења
човјечанства и планете ради нечијих ви-
зија, интереса, хирова... Са једне стране,
људска уста се не умарaju говорећи о
добрим намјерама и добрим дјелима а
са друге, одрасли људи и дјеца умиру од
глади, жеђи, насиљне смрти услед ратног
стања. Такав однос изреченог и онога што
се дешава јасно нам показује да свијетом
влада лаж, узрочник сваког немира. Како
испитати да ли је наша воља исправна и
да ли чезне за истином? Једноставном
Христовом реченицом да чинимо другоме

оно што желимо да други чини нама (Мт 7,12). Као појединци често се плашимо да
наш подухват, наше намјере и наша воља
неће имати никаквог учинка и одјека ако
се залажемо за мир свега свијета али у
тому је обмана у коју пропадамо. Ако је-
дан може да започне рат, колико тек мира
двојица могу да донесу овоме свијету, јер
са таквом двојицом је Христос а са једним
злим нечастиви који се дијели сам у себи?!
Добру вољу Господ ће да подржи својом
вољом и довршиће оно што смо у добру
и ради добра започели, као што рече цар
Давид нека буде добра воља Господа Бога
нашега с нама, и дјело руку наших доврши
нам... (Пс 90, 17).

Мир утемељен добром вољом човјека у
правди начиниће од земље достојну ико-
ну неба. Рођењем Сина Божијег рођена
је нада и могућност свеопштег спасења
као зједничког подухвата Бога и човјека
у миру. На мир и спасење свијета Господ
сада позива као младенац у јаслама а не
као Господ Саваот. На мир позива као
човјек у крајњем смирењу и рањивости не
показујући силу божанства у слави својој.

Заиста, сила Божија се у немоћи показа...
ХРИСТОС СЕ РОДИ!

Јереј Александар Дебељак

„МИР ДЈЕЦО!“

Сви смо у животу чули овај поклич, или га изговорили и то сигурно не једном у животу. Било да смо родитељи, просветни радници, ученици, у крајњој линији дјеца, овај позив на мир, љутити или њежан, саставни је дио наших живота у тој мјери да не размишљамо о томе шта чујемо кад га чујемо или шта изговарамо кад га изговарамо.

Али, једно знамо, тражимо мир.

У овом контексту мир везујемо за тишину, одсуство брњања, младалачких чарки, можда чак и суза услед неких физичких обрачуна и демонстрација снаге (ја сам јачи од тебе и мој тата можа да истуче твог тату).

Као дугогодишњи просветни радник, много пута (можда и превише) сам завапила за миром у школским клупама, много пута била игнорисана, мањи број пута односила побједу с временом схвативши да од побједе коју је односила моја надмоћ и мира који сам њоме добијала

нисам имала много користи. Јер мир по мојим правилима, заправо није мир, већ нека мини учионичка диктаура, а диктатура обавезује диктатора да увијек буде на висини задатка у постављању правила, застрашивању, тражењу послушности, што ја углавном нисам била у стању да испуним.

Мир, слично љубави, појам је који толико користимо и за којим толико тра-

гамо да смо дозволили да нам богатство значења коју носи потпуно исклизне и да га схватамо крајње поједностављено и таквог узимамо здраво за готово. Као просто престанак рата, одсуство борбе, стављање тачке на одређену неугодну активност или неко душевно стање унутар кога ћемо се добро осјећати (тзв. душевни мир).

Међутим, свијет никада није у миру. Осим бруталности ратова за које зnamо, постоје и они о којима не зnamо готово ништа и пред којима су очи јавности затворене. Крв се пролива свуда око нас, патња се продужава и остаје једино аутентично стање човјека које не може да се одглуми. Мир, у том смислу, колико год га ми тражили не постоји и вјерујем у том смислу никада, док овом вијеку не дође крај, неће ни постојати. Јер сваки политички мир је мир по правилима једне стране, због које ће друга кад тад наћи прилику да затражи своју врсту мира.

Ако посегнемо за потрагом тзв. душевног мира, па затворимо очи над свим што нас окружује, то може да резултира само опаким самозаварањем да свијет око нас не постоји и јалов покушај да га игноришемо. Јер све што се догађа око

нас, догађа се и у нашој нутрини. Ми смо сложена бића сачињена истовремено и од блата и од Даха Божијег и личности које не постоје без љубави. А љубави без других личности једноставно, нема.

Шта то значи у практичном смислу и постоји ли духовни мир о коме хришћани говоре цитирајући оце Цркве?

Вјерујем да постоји, али уз нужно претходно прихватавање боишта које се првенствено води у нама самима, па тек онда на другом мјесту тј. изван нас. И није то ништа ново, епохално откровењски, а посебно није нејеванђељски јер Христос јасно и недвосмислено каже да на земљу није дошао да донесе мир већ мач. (Мт. 10, 34)

Као и све Његове ријечи, и ове су подложне различитим интерпретацијама, до оних које су могле оправдати бесмисленост нпр. Крсташког или било ког другог рата, јер ратови увијек имају „више циљеве“ у виду, док се само мало дубље и контекстуално не сконцентришемо на то што нам се кроз Христову опаску говори и откријемо да никакве потребе за „вишим циљевима“ нема. Јер просто,

виши циљ од спасења, од свеопштег вакрсења, од живота будућег вијека (који су сами по себи крајњи духовни мир), не постоји, а до њега се долази мачем разорне оштрице који сјече све наше заблуде, почевши од веза које претстављају елементарну зону комфорта (дошао сам да окренем човека против његовог оца, кћер против мајке, снаху против све-крве. Човеку ће његови укућани бити непријатељи. (Мт. 10, 35-36)), затварања очију пред оним што нас окружује, до дијељења ближњих на оне на које треба и на које не треба да обраћамо пажњу.

То је оштрица које пара привидни мир који стварамо окрећући леђа другом човјеку коме је потребна наша помоћ. А потребна је свакоме. И ономе ко се чини јачи од нас самих, моћнији или у бољој позицији. И њему смо потребни јер је љубав као темељ постојања како привременог тако и вјечног сваке појединачне личности, потребна свима, а без контакта „очи у очи“ нема потенцијал да се развије.

Мир почиње од узнемирености и то баш над том чињеницом. Да смо потребни и да не постоји рупа у коју се можемо завући и

побјећи од своје одговорности. Чак и ако је наћемо (рупу) у њој нећемо стећи мир.

Зато је и поклич „Мир дјеџо!“ увијек упитан јер може да спута управо такву врсту узнемирености, упитаности и потребе, и на њихово мјесто наметне ауторитет, врло често, потпуно глув за вапај који се крије иза граје.

Мир за хришћане почиње од одговорности, а одговорност од дубоке унутрашње узнемирености, или како је то Монтењ рекао „Онај ко жели упознати своју дужност видјеће да му је прва обавеза спознати оно што је и што му је својствено“, а та спознаја је увијек и неизоставно борба.

Због других, због свијета и свега што нас окружује, у чему живимо и чему се предајемо. Мир који почиње ту, а никада не губи узнемирење које га покреће ствара парадокс. А тај и такав парадокс динамику која живот чини оним што јесте; дар на који је немогуће узвратити и чија љепота жели да буде искориштена.

У својој пуноти и доброти.

Стојана Валан

ВИШЊИ МИР

Мир. Мир је сигурно једна од најфреквентнијих ријечи у црквеном ријечнику. Налазимо је у свим заједничким богослужењима. Скоро да нема богослужења које предводи свештеник, а да се на том богослужењу не окрене ка народу и благослови их ријечима: *мир свима*. Света литургија, јутрење, вечерње, обреди попут крштења, вјенчања, почињу неизоставно великим јектенијама које почињу вешеструким помињањем мира. Прво позивом да се у *миру помолимо Господу*, па молећи се у миру да се *помолимо за вишњи мир*, а потом и за мир свега свијета.

Очигледно је да се овдје говори о различитим врстама или макар о различитим нивоима једног истог мира. Обратимо пажњу најприје на први позив. *У миру Господу се помолимо*. Овај позив јасно нам указује да ће наша молитва имати смисла ако се молимо у миру односно да је приступ молитви и свему што нам она отвара кроз мир. Узнемирени не можемо ући у свијет молитве. Приступивши молитви у миру, отпочевши је у миру, прво што тражимо од Господа је опет мир и то не било какав већ *вишњи мир*. У овој прозби се поред посебног (вишњег) мира молимо за спасење душа наших односно за наше спасење. Појам спасења у Цркви је увијек имао јасно значење спасавања од смрти. Уколико се истовремено молимо да нам Бог дарује спасење и вишњи мир то значи да су они

у некој тијесној вези. Посматрајмо то на следећи начин: различите ствари могу пореметити наш мир и отклањањем утицаја тих ствари које ремете наш мир ми поново задобијамо мир. Вишњи мир био би нешто узвишије од било ког другог мира који смо спознали на земљи. Вишњи мир је дар одозго, с више, дар од Бога. Ако се молимо да нам Бог дарује тај мир заједно нам дајући спасење душа тј. избављење од смрти, онда то значи да ми треба да будемо мирни јер је Бог спасавајући нас уклонио највећу сметњу, највећи реметилачки фактор нашег мира, а то је смрт.

Христовом искупитељном жртвом сидро нашег мира прикачено је за сазнање да је смрт већ побијеђена и тим сазнањем ми превазилазимо све остале

животне ситуације које нас узнемирају. Молећи се свакодневно за вишњи мир ми се молимо Господу да нас не лиши тога дара вишњег мира намијењеног сваком човјеку и подсећамо се да је тај мир дар од Бога, а не стање постигнуто нашим способностима.

Пошто се налазимо у периоду припреме за празник Рођења Христовог послужићу се, да бих дочарао дубину људске потребе за миром, једним дивним обичајем који су људи у мом крају практиковали о празнику Божића. У телевизијским извјештајима о празновању Божића скоро увијек се говори како је Божић празник који се празнује у кругу породице и како се тога дана не иде нигдје ван дома. У Херцеговини то није случај. Тамо људи у селима у току првог Божићног дана посјете сви једни друге и приликом тих посјета се међусобно измире. Приликом посјета сви се три пута љубе у лице и поздрављају се познатим божићним поздравом: „Мир Божији, Христос се роди”, у свјетлу нашег говора о миру роди се Христос који спасава од смрти. Одговара се са: „Ваистину се роди”, дакле заиста се роди Христос који је наш избавитељ од смрти. Након овога поздрава сви би настављали живот у заједници без освртања на прећашње конфликете или било које друге разлоге који су били извор међусобног неслагања и немира.

Да потреба за миром, изражена наведеним обичајем, није неки пуки и празни божићни обичај схватио сам као дијете када је један старапотјеравши овце на испашу осјетио да ће умријети. Осјећај

га заиста није преварио. Држећи се за своје старачке груди, сјео је на један велики камен крајпуташ и пригушеним гласом почeo да дозива једну жену која је недалеко од њега радила нешто у својој башти. Она је, чувши га, бацила алат који је држала у рукама и дотрчала до њега. Једино што је успио рећи, прије издаха било је: „Умирем. Молим те нека ме Петар унесе у нашу кућу“. Последња жеља тога старца била је да га у његову кућу унесе човјек са којим су тада он и његова породица били у свађи. Уколико га овај унесе у кућу након те молбе, а он умре, његова породица ће се измирити са тим комшијом, а он ће измирен отићи пред лице Божије. Тада сам схватио да се анђеоска пјесма „Слава на висини Богу и на земљи мир, међу људима добра вольја“ уткала у божићни обичај мира у мом селу, а тај обичај продро тако дубоко у срца људи у мом селу да је постао један од најважнијих орјентира шта би требало да буде најважније крштеном човјеку.

Циљ живота сваког човјека који слиједи Христов пут требало би да буде стицање светости. Од својих почетака па током све историје Црква је међу својим члановима истицала најсјајније примјере оствареног светитељства уврштавајући их у календар светих и редовно се кроз прославу њихових празника сјећајући њиховог постојања у овом светијету као постојања оних који су задобили вишњи мир. Најранији свети које је Црква истакла као светионике били су свети мученици. Сваког светитеља кога

је прославила Црква, прославила га је као онога који је својим животом лично на Христа, који је показао у свом животу карактер Христов. Свети мученици су они који су у смислу пројаве карактера Христовог у свом животу прошли најзахтјевније провјере. Они су, попут Исуса на крсту, у тренуцима своје смрти показали дубоку вјеру да је смрт већ побијеђена и да је зло немоћно и бесмислено.

Попут Исуса на крсту који је добро-вљено принијео себе на жртву за живот свијета, свети Игнатије Богоносац своје умирање не види као страшну и не-подношљиву смрт која га узнемира већ као претварање себе у хљеб који ће бити угодан принос Богу. „Пшеница сам Божија, и мељем се зубима зверова, да се наћем чисти хљеб Христу.“ (Посланица Римљанима Св. Игнатија Богоносца)

Свети архијакон Стефан умирући под ударцима камења, попут Христа на крсту, говори: „, Господе, не урачунај им гријех овај!“ (Дј.ап. 7,60.) Примјер Стефанов показује нам да уколико имамо вишњи мир то неизоставно значи да тaj мир желимо цијелом свијету јер Христос је умро и ва- скрсао пропутивши пут у живот вјечни сваком човјеку, а не само поједницима. Уколико попут Стефана показујемо љубав према онима који нас убијају то јасно показује да наша љубав обухавата све јер дошавши својом молитвом и љубављу до оних који нас mrзе ми смо већ њима обухватили свакијет и уткали дубоко у своје биће ону трећу прозбу за мир (за мир све- га свијета) из велике јектеније.

Пошто смо од наших сеоских обичаја и живота отишли до почетака хришћанства, вратимо се још једном у двадесети вијек и у животе наших дједова. Међу бројним страдањима православних у двадесетом вијеку као најсјајнији примјер истиче се свети Вукашин мученик из Јасеновца. На овом мјесту нећемо препричавати њего-во добро познато житије већ ћемо само обратити пажњу на пар детаља који осли- кавају величину вишњег мира и љубави која тај вишњи мир жели да прошири на свакијет. Вукашин је у свом страдању, у страшној смрти која га је задесила, потпу- но сачувао мир и још више од тога своме убици се савршено мирно обратио рије- чима љубави: „Само ти **сине** ради свој посао“. Дубина мира и љубави коју је по- сједовао свети Вукашин види се у ријечи **сине**. Он свога убицу не ословљава рије- чима попут: непријатељу, убици, крвниче, већ сине. Онако како се родитељ обраћа своме дјетету, он се обраћа своме убици и та љубав, тај тако дубоки мир нашли су пут до најмрачијег и у злу најогрезлијег срца и уздрмали га на путу зла и довели до запи- таности да крене путем покајања.

На крају, ако се питамо који је најваж- нији обичај који свако треба да испоштује о Божићу, празнику мира, у свјетлу свега реченог јасно је да требамо доћи на ли- тургијску прославу Рођења Христовог да се сви заједно помолимо за вишњи мир и мир свега свијета, да би се тaj мир зацарио у нашим животима као што се зацарио у животима светих.

протојереј ставрофор Зоран Илић

МИР НАРУШЕНИ

ИСТИНА О НАМА

У једном малом селу по природи ствари свако свакога познаје. Наравно, онолико колико то једни другима дозвољавају. У сваком случају, људи који ту живе, знају се поименце. Знају, тако, да је извесна становница тог села, у више наврата живела у заједници са другим мушкарцем. Сматрају је, због тога, пропалом и грешном па је многи због тога презире и осуђују. Наравно, међу тим самопрозваним судијама морала иtekако има оних који и сами, према критеријумима на основу којих другима суде, нису морално чисти. Штавише, тамо и нема морално чистих људи, као што их, уосталом, нигде и нема. Сви су, свако на свој начин, нечисти. Углавном то и сами знају, јер је, ипак, најте-

же слагати самога себе. Управо због тога, ваљда да не би мислили о својој нечистоти, увек су спремни да осуде другога, као што је жена о којој је реч, због мањка смерности и чистоте. Све докле осуда не падне на њих, разуме се. Најчешће то и јесте покретач осуђивања: унапред одбранити и осигурати себе, како неко други свој просуђујући поглед не би уперио ка нама. Ова мала сеоска заједница живи у једном миру, који је свакако привидан и лажан, али који им омогућује да наставе онако како су живели јуче и сваког претходног дана. Без комешања, са јасно познатим и унапред одређеним и проказаним "грешницима", наспрот којих стоје они, лажни, али поносити и гласни праведници.

Једног таквог дана, док су, усташтвим редоследом, становници тог места ишли некуда својим послом, мир овог места ускомешала је ни мање ни више управо та жена, трчећи и вичући малтене избезумљено, махнито, говорећи притом јасну, али ипак необичну поруку: Видела сам га! Рекао ми је све о мени! Међу нама је! Трчала је, залетала се од човека до човека саглићући се, падајући и опет устајући, викала је и, гле: одједном у село уносила немир.

РУШЕЊЕ КРОВА

Окупљени у кући, људи су се тискали желећи да чују новог учитеља, о коме се глас већ увело и незаустављиво ширио. Било је међу њима оних који су Учитеља већ слушали, трепетом срца ишчекивали његову следећу беседу, а било је и оних који су чули од некога ко је, опет, чуо од некога, да су његове приче и његов однос према људима – свим људима – другачији од свега што су етаблирани проповедници и учитељи вере иначе говорили и били. Прочуло се још и да је само његово присуство, а још више када проговори у причама, које је некад тумачио, а некад остављао слободи оних који су их слушали, исцељујуће. Шушкало се, мада је било превише невероватно за поверовати, да Он и чуда чини.

Осећали су у њему неку до сада невиђену свежину. Одликовао се непосредношћу и неизвештаченошћу. Оне су указивале на нешто надљудско, док су за неке управо оне било показатељ истинског и дубоко људског. (Како је могуће да то двоје истовремено буду присутни?) Беседио је о стварима о којима се многи свештеници и учитељи нису усуђивали или нису желели да говоре. Остављао је утисак да говори као неко ко на то има право, ко једини има власт да о таквим – шакаљивим – питањима просуђује. Све је то чинио пријатељским, неуобичајено благим, али мудрим ставом. Његова реч је миловала и опомињала истовремено. Било је у њему ауторитета који није потицаша од положаја у друштву, јер као дрводеља положаја ни-

каквог није имао, као ни од припадности институцији, јер помазаном свештенству или слоју учитеља није припадао. Не, ауторитет је потицаша од Њега самога, од истинитости онога што је говорио и лакоће са којом је то чинио, као и од лакоће његовог односа према људима. Људи су осећали да је добро када је он са њима, кад их миљује својим присуством и речима.

Док је он тог дана говорио у кући која је била толико испуњена, као и прилаз улазу у њу, да је било немогуће и једном човеку да се провуче, а камоли четворици, са крова су се зачули узружани гласови. Убрзо затим кров се затресао, а окупљени су осетили како на њих пада прашина и по који комад сламе. И пре него што су могли разумети шта се догађа таму крова заменила је јарка Сунчева светлост, а унутрашњост просторије испунила се сламом, грумењем сувог блата и непокретним човеком кога су пријатељи донели пред Учитеља.

Да би до Њега дошли они најупорнији били су спремни да све испреметају наопачке, да одвале кров, да упрашњаве и поремете друге. Били су спремни да одбаце ред и наруше мир.

МАЧ

Проходио је по градовима и селима, учио по синагогама и проповедао добру вест, Јеванђеље, о Царству Божијем, исцељивао је сваку болест и немоћ у народу. Видевши да су људи често остављени као што бивају остављене овце без пастира, и да су због тога сметени и изгубљени, било му их је жао. Зато је сазвао своје ученике,

понајпре најближих дванаест, и говорио им Реч, поучавајући и припремајући их да наставе проповед о Царству Небеском.

Ученици су приметили да је ово био један од оних дана када им је говорио једним тежим, нешто строжијим, некако и суморнијим тоном, али неумањено значајним и аутентичним. Изрекао је у тој беседи мноштво важних, али тешких, мноштво неугодних речи. Рекао је да свако кући у коју буду одлазили најпре назову мир говорећи: "Мир дому овоме!" Рекао им је да морају бити мудри као змије, а безазлени као голубови јер их шаље међу људе као када овце зађу међу вукове. Већ је то на ученике оставило помало неугодан утисак. А онда је рекао нешто што је испрва деловало противречно свему што је проповедао и што се, на изглед, издавало грубашћу. Неки од ученика питали су се шта то значи и како то уопште може бити. Свака реч одазвањала им је у ушима попут некаквог неугодног звука:

"Не мислите да сам дошао да донесем мир на земљу; нисам дошао да донесем мир, него мач. Јер сам дошао да раставим човека од оца његовог и кћер од матере њезине и снаху од свекрве њезине. И непријатељи човеку постаће домаћи његови. Који љуби оца или матер већма него мене, није мене достојан; и који љуби сина или кћер већма него мене, није мене достојан. И који не узме крст свој и не пође за мном није мене достојан. Који чува живот свој, изгубиће га, а који изгуби живот свој мене ради, наћи ће га."

Убрзо након ових речи завршио је своју беседу. Необичајено грубо звучали су

неки делови, али понајвише се издавало супротстављање мача и мира. Како је могуће да овај Исус, који својим присуством и беседом доноси мир и одише њиме, каже да није дошао да донесе мир, него мач?! Да ли су све погрешно разумели до сада? Изговорене речи врло лако могле су учинити да им се заврти у глави.

***

Кад су били насамо неко се усудио да постави питање које се само наметало: како се задобија мир, али не земаљски, не овај површни који се брзо склопи, а још лакше и сруши, већ мир који просијава из Царства Небеског? Па да, одговор је, опет, био очигледан, тиме што се задобије Царство. Но, на том путу, ако се њиме заиста ходи, пролази се кроз нека болна стања, човек мора да се упусти у авантуру правог упознавања себе. А онда оно што је поше, оно што је у њему лаж, лицемерје, гордост, сујета, самолубље – све то што квари и прља Божији лик у њему, све то мора да одстрани. Без компромиса, без анестезије. Да није то значење мача? Оштрица која ће најпре направити рез, изазвати дар-мар и покварити устаљени, добро познати, али дубоко учмали и утрнули, традиционални начин живљења, оно што се назива рутином. Сечиво које ће извесно изазвати бол, али после кога се тек, и једино, уистину може задобити мир Божији.

Да, до Мира Божијег долазе они који су довољно храбри да најпре одбаце свој лажни мир.

Јереј Ненад Живковић

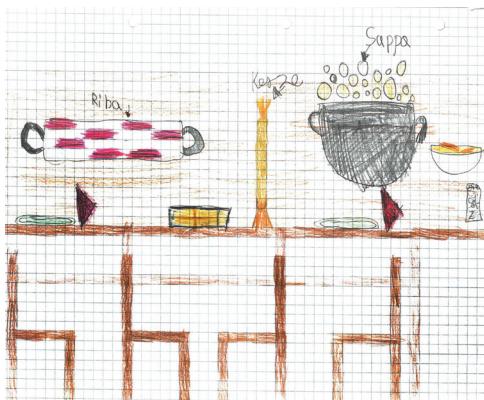
Са великим задовољством сам прихватио предлог свештенства Црквене општине Минхен да се у оквиру веронауке организује конкурс за објаву писмених радова и цртеже на тему „Божић у мом дому“. У дивном разговору су деца са одушевљењем причала о Божићу, обичајима и својим сећањима на овај велики празник. По прегледу приспелих радова одлучили смо се да два цртежа и један писмени рад објавимо у овом броју Свеченника. У њима је на леп и веростојан начин приказана радост и топлина празновања Божића у домовима наших људи који живе у дјаспори.

Јустин Емрековић, вероучитељ

НАШ БОЖИЋ

Божић је дан радости и заједништва, када се окупљамо са породицом и пријатељима. Ујутро устајемо раније него обично да би могли очитати „Оченаш“ и доручковали заједно. После идемо на Литургију у цркву. Тамо сртнемо пуно пријатеља. Када је служба готова идемо кући и спремамо се да би ишли код бабе. Ту се скupи цијела наша фамилија. Поподне запалимо свјећу и очитамо молитву а онда ручамо. Остатак вечери провидимо заједно.

ШТА ЈЕ НАШ БОЖИЋ?

Божић је један од најважнијих празника у Србији. На овај дан, који се слави 7. јануара, обележава рођење Исуса Христа и симболизује мир, љубав и заједништво. За нас је најбитније да дан Исусовог рођења проводимо са породицом, пријатељима и познаницима. На тај дан се приближујемо Богу. Порука Исусовог рођења је: „Не бој се“. Тај дан значи мир јер су сви сртни и рођење Исуса Христа је нови почетак за човјечанство.

**Породица Ђерић,
узраст од 14 до 17 година**

У РЕДУ ЈЕ ДА (ПОНЕКАД) НИСИ У РЕДУ.

Приказ филма "Све у мојој глави" (Inside Out)

У данима пред божићне празнике у дијелу свијета у коме живимо, у цивилизацији која је настала на темељима хришћанске културе и кога називамо Западом влада стање хаотичне еуфорије. Сви су у журби, јурњави, стресу, гоњени потребом (императивом) да досегну зацртани пословни или приватни циљ, да напречац исправе почињене

грешке, закрпе финансијске рупе, покупују поклоне и оду на заслужени одмор. Јер за вријеме божићних празника, као ријетко када у току године, наступа мир. Или боље рећи примирје. Пријеко потребна пауза од убитачног (само)наметнутог животног темпа који меље током цијеле године.

Божић се одвајкада с правом сматра и доживљава породичним празником. Тада се окупљају ужи и шири чланови породице проводећи заједно вријеме за трпезом, размјењујући поклоне дружећи се једни са другима.

Један од саставних дијелова породичних божићних „ритуала“ је и заједнички одлазак

у биоскоп или гледање филмова код куће. Већ у раном периоду историје филмске и телевизијске индустрије је почела да се развија посебна подврста (жанр) породичног филма – такозвани божићни филм. У ову категорију спадају екранизације бајки и божићних прича (од њих је свакако најпознатија Дикенсова „Божићна прича“ – A Christmas Carol) као и породичне комедије („Сам у кући“ -Home Alone).

Мноштво квалитетом веома различитих филмских и телевизијских остварења већ деценијама обрађују (експлоатишу) мање више исте теме – питање шта су истинске вриједности у животу, подсећају да је породица најважнија и колико је битно да у нама сачувамо способност и чистоту дјечије радости. Ови филмови се дотичу наше сентименталности, сладуњавим причама и устаљеним наративним моделима су усмјерени на буђење одређених емоција, трудећи се да код гледаца изазову носталгично осјећање угодности, њежности и топлине породичног дома.

Осјећања играју важну (примарну) улогу у доживљају филма, као уосталом било ког умјетничког дјела али и свијета у коме живимо. Због тога је важно да се схвати њихов значај. Управо због тога овога пута пишем о филму који својом темом и стилом не припада конвенционалној жанру божићнег филма али би свакако требало да буде саставни дио репертоара породичног биоскопа у ове празничне дане.

Ријеч је анимираном филму „Све у мојој глави“ (Inside Out) из 2015. године. Остварењу које долази из радионице чувеног „Пиксар“ (Pixar) студија који је задњих тридесет година изњедрио неколико правих ремек дјела

филмске умјетности попут „Приче о играчкама“ (Toy Story), „У потрази за Немом“ (Finding Nemo), „Волија“ (Wall-E), „До неба“ (Up).

Све у мојој глави је прича о постању и развоју људског микрокосмоса, нашег унутрашњег свијета сачињеног од осјећања, мисли, сјећања, свјести, подсјести. У њој од рођења пратимо Рајли (Riley), дјевојчицу која одраста срећно у идилчном породичном окружењу у малом градићу америчке провинције. Већ у првим сценама упознајемо главне карактере приче. Поред радосних и брижних родитеља полако се појављују пет водећих ликова - пет основних персоникованих емоција: Радост, Страх, Бијес, Гађење и Туга. Како Рајли расте, упознаје родитеље, успоставља однос са њима и свијетом око себе тако и њене емоције постају сложеније, активније, живље. Оне вриједно раде, неуморно управљају Рајлијевим мислима, потребама, жељама, поступцима сортирајући сјећања у краткорочна и дугорочна потпомажући тиме градњу тзв. „острва примарних сјећања“ - основних упоришта људске личности. Убрзо сазнајемо да свака од пет емоција има своју улогу у Рајлијевом животу. Радост се труди да дјевочица буде срећна, Страх је чува од опасности, Бијес јој даје снагу да се бори за себе, Гађење одбија од ње потенцијалне болести. Једино је нејасна улога Туге и питање њене сврхе и улоге постаје тема водиља ове филмске приче.

Првих једанест година Рајлијевим емотивним животом управља Радост. Она усклађује и контролише друге емоције грађећи стабилну основу за развој личности главне протагоњистиње. Проблеми настају када се родитељи одлуче да напусте идилично мало

место и преселе у Сан Франциско. Рајлијевцијели живот се окреће на главу. Одвојена од пријатеља, дома, поред родитеља који све мање имају времена за њу, живећи у празној соби и непознатом великом граду, Рајли по први пут почиње да се осјећа усамљеном. Све ове немиле спољашње промјене почињу да утичу негативно на њен унутрашњи живот. У Рајлијевом микрокосмосу наступа хаос. Радост бива потиснута и њеним понашањем почињу да управљају друге примарне емоције Гађење, Бијес, Страх и на крају Туга. Емотивна олуја почиње видно да утиче на Рајлијево понашање и она све чешће улази у сукоб са родитељима, не успјева да се успостави нова пријатељства и доживљава разочарајући неуспјех у њеном омиљеном спорту. Ово доводи у опасност основе њене емотивне стабилности – „острва примарних сјећања“ која почињу полако да се гасе. У акцију спасавања креће Радост заједно са, што је прилично изненађујуће, Тугом. Оне пролазе кроз свијет неуролошких и психичких процеса који су се одвијају у нама тражећи начин да врате контролу над Рајлијевим емоцијама. У њиховој својеврсној авантури сусрећу и Бинг Бонга, Рајлијевог имагинарног пријатеља из раног дјетињства који им помаже да нађу пут до контролног центра и на крају ипак успијевају да успоставе емотивну равнотежу и спасе Рајли од чињења велике грешке.

На драматуршком врхунцу ове узбудљиве и прелијепе приче сазнајемо важност туге у човјековом животу. Она нам помаже да прихватимо неминовност негативних и тешких искустава и даје нам шансу да их на здрав начин уградимо у нашу личност. У тренуцима

када губици, разочарења, разни животни потреши потресају нашу емотивну и духовну стабилност, када почнемо да губимо унутрашњи компас и не знајмо како и где даље, туга нам помаже да се суочимо са осјећајем празнине и бола. Кроз њу ми емотивно пружавамо (и пружавамо) реалност живота и истину да и најтежа стања у животу могу да се пре-броде ако је неко уз нас, ако нисмо сами. У одсудном тренутку приче, када Рајли изгледа потпуно изгубљено у свом болу, туга открива потиснута сјећања на претходне губитке, разочарења и поразе и подсјећа је да у тим моментима није била сама, него окружена љубављу и подршком својих најмилијих. И управо искуство подршке, тог дивног дара људскости, уноси мир и даје утјеху на којој се темељи нада у то да ће бити боље. Пут ка исјећењу је већ почео.

Филм „Све у мојој глави“ је прелијепа прича о одрастању која на јединствен начин приказује сложеност односа између човјековог унутрашњег свијета са спољашњим. Открива да човјеково постојање, развој његових способности и потенцијала (талената) од самог почетка зависи од заједнице са другим. Колико смо окружени љубављу, толико ћемо бити емотивно стабилнији и способнији да волимо. Ова прича нас учи да све емоције, поготову оне примарне, играју важну улогу у формирању наше личности и да је сасвим у реду што понекад нисмо у реду.

Овакав поглед на живот се подудара са хришћанским схватањем да човјек добија прилику да у себи оствари оно што називају људскост тек онда када ступи у истински однос са другим кога препознаје као свога

ближњег. Човјек је биће односа створено да прима у себе свијет, да га упознаје и својим стваралачким енергијама обликује и преобрађава. Тиме човјек открива да је свијет чији је саставни дио добар и да постојање има смисао постепено се припремајући да упозна његовог Творца. То познање буди у нама прељепо осјећање радости. Међутим кроз однос са свијетом ми такође упознајемо и тамну страну постојања – коначност, несталност, пропадљивост. Прилично рано сазнајемо да свијет у злу лежи, да постоје бол, страдање и, човјеков највећи непријатељ, смрт. Ово искуство буди у нама немир, несигурност и страх. Зато је веома важно да откријемо у себи способност да се суочимо са њима. Туга нас прати у пловидби кроз узбуркане воде наших емоција и помаже да нађемо пут ка мирној луци све док имамо у себи наду да нећемо потопнути и вјеру која нам показује пут.

Зато „Све у мојој глави“ у основи и јесте божићни филм који не манипулише нашем сентименталношћу него нас учи шта су емоције, која је њихова улога у развоју човјекове личности и да све оне, па чак и туга, имају свој смисао. У реду је да понекад нисмо у реду све док у нама постоји нада да ће нам неко пружити руку спасења.

Ова и све друге божићне приче су истините онолико колико успијевају да нам помогну да схватимо да је живот јединствена тајна и да је све што носимо у себи непроцењив дар. Када нам то постане јасно бићемо спремни да прихватимо Онога који је једне витлејемске ноћи дошао у свијет да донесе мир, утјеху и спасење.

Јереј Драгиша Јеркић

Liebe Leser,

Mit diesen einleitenden Worten freuen wir uns, Ihnen die neue, festliche Ausgabe der „Svečanik“, der Zeitschrift der Serbischen Orthodoxen Kirchengemeinde München, zu präsentieren. Nach einer Übersicht über Ereignisse aus der Diözese Düsseldorf und Deutschland und der Münchener Kirchengemeinde, die von unserer Mitarbeiterin Ana Janković vorbereitet wurde, veröffentlichen wir einen sehr interessanten Text über die Ikone von der Gottesmutter der Milchnährerin (Mlekopitateljnica) von Dušan Janković, angeregt durch die Ankunft einer Replik dieser wundertätigen Ikone in der Kirche des Heiligen Johannes Vladimirs in München.

Im vergangenen Jahr war unser Kirchenzentrum im Rahmen der Vortragsreihe „Kirche im Dialog“ Gastgeber von Referenten aus anderen christlichen Kirchen, Theologieprofessoren und Experten aus verschiedenen wissenschaftlichen Disziplinen. Diesmal veröffentlichen wir die schriftliche Version eines Vortrags, den Seine Exzellenz, der Bischof von Braşov, Herr Sofian, in unserem Haus über einen der größten rumänischen und allgemein orthodoxen Geistlichen des 20. Jahrhunderts – Vater Theofilos Paraian – gehalten hat.

Im Geist des Weihnachtsfests, in dessen Zeit diese Ausgabe erscheint, haben wir entschieden, dass das Thema dieser Ausgabe Frieden sein soll. Im Rahmen dieses Themas können Sie die Predigt von Vater Alexander Debeljak „Die Erde als würdiges Abbild des Himmels“ sowie sehr inspirierende Texte von Stojana Valan „Frieden, Kinder!“, „Höchster Frieden“ von Vater Zoran Ilić und „Frieden gestört“ von Vater Nenad Živković lesen.

In der neu eingerichteten Rubrik „Beiträge aus dem Religionsunterricht“ hat der Religionslehrer Justin Emreković einige kürzere schriftliche Arbeiten und Zeichnungen von Religionsschülern zum Thema „Weihnachten in meinem Zuhause“ ausgewählt und vorbereitet.

Wir schließen diese Ausgabe der „Svečanik“ mit einer Rezension des Films „Alles in meinem Kopf“ von Vater Dragiša Jerkić ab.

Zum Abschluss unsere Grüßen wir Sie in der Hoffnung, dass Sie die festlichen Tage und den Beginn des neuen Jahres in Gesundheit, Frieden und wahrer Freude verbringen werden.

Der Friede Gottes, Christus ist geboren!

Die Redaktion von „Svečanik“

*In der Hoffnung, dass uns der Stern von
Bethlehem den Weg zur Erkenntnis des
Friedens, der Liebe und der wahren
Freude erleuchten wird, senden wir Ihnen
den ehrwürdigen Weihnachtsgruß:*

*Friede Gottes, Christus ist geboren!
Gesegnete Weihnachtstage und ein frohes
Neues Jahr wünschen Ihnen
die Priester der Serbischen Orthodoxen
Kirchengemeinde München*

Es sind bereits zwanzig Wochen seit dem Fest der Pfingsten vergangen, und in dieser Zeit haben wir viele schöne Momente im Zusammenhang mit unserer kirchlichen Gemeinschaft in Deutschland, insbesondere in München, erlebt. Ich möchte auf einige dieser Momente zurückblicken, von denen ich denke, dass sie den größten Einfluss auf uns alle hatten.

Einer der wichtigsten Ereignisse war der Besuch unseres Patriarchen Porfirije. Seine Heiligkeit, der serbische Patriarch Herr Porfirije, besuchte die Gemeinde in Hamburg, wo er am Fest der Herabkunft des Heiligen Geistes auf die Apostel die Heilige Hierarchische Liturgie feierte und dabei die Weihe der Kirche des Heiligen Erzengels Michael durchführte. Seine Heiligkeit nahm auch an einem Gedenkgottesdienst für die serbischen Offiziere teil, der an den Pfingst-Soul-Tagen auf dem Friedhof Ohlsdorf in Hamburg abgehalten wurde. Der Gedenkgottesdienst wurde von seiner Exzellenz, dem Bischof von Bihać und Petrovac, Herrn Sergije, unter Anwesenheit seiner Eminenz, des Erzbischofs von Düsseldorf-Berlin und Metropoliten von Deutschland, Herrn Gregorios, der verehrten Bischöfe von Washington-New York und Ostamerika Irinej sowie Hum Jovan, dem Klerus und den Gläubigen gefeiert.

Im Kloster der Himmelfahrt der Heiligen Gottesmutter wurde im Juni das Patronatsfest der Diözese Düsseldorf und Deutschland gefeiert – der heilige Nikolaus von Žiča. Die Feierlichkeiten begannen mit einer Vigil. Die Heilige Hierarchische Liturgie wurde von seiner Eminenz, dem Erzbischof von Düsseldorf-Berlin und Metropoliten von Deutschland, Herrn Gregorios, gefeiert, der nach dem Lesen des Evangeliums

die Anwesenden mit einer Predigt ansprach. Seine Eminenz erwähnte ein Buch von Heiligem Nikolaus, „Gebete am See“, und wies auf die Bedeutung und Aktualität hin, die dieser, ich wage zu sagen, serbische Psalter im Leben eines jeden Christen hat.

In seiner berühmten Rede in London im Jahr 1916 in der Kirche von St. Paul sprach der heilige Nikolaus zu einem der wichtigsten Feste für jeden, der „aus einem kleinen Land auf dem Balkan“ kommt. Vidovdan wurde in unserer Diözese in Frankfurt, Osnabrück, Düsseldorf, München, Rosenheim, Traunreut, Nürnberg, Kassel und Essen gefeiert. Je nach den Umständen und Möglichkeiten wurde in vielen Kirchengemeinden ein reichhaltiges kulturelles und künstlerisches Programm organisiert.

Ich hoffe, die Übersetzung entspricht Ihren Erwartungen! Lassen Sie mich wissen, ob Sie noch weitere Abschnitte haben oder etwas angepasst werden muss.

Leider wird, wie es im Leben oft der Fall ist, das Leiden der Menschen in den Überschwemmungen in der Region Jablanica und Konjic in Erinnerung bleiben. Ich bin überzeugt, dass jeder, wenn nicht auf finanzieller Weise, dann sicherlich im Gebet mit den Betroffenen verbunden war.

Hinter uns liegen auch einige schöne Jubiläen. Im September feierten wir dreißig Jahre der KirchenGemeinde in Augsburg, dreißig Jahre der KirchenGemeinde in Fildern-Schwenningen und im Oktober fünfzig Jahre seit der Gründung der KirchenGemeinde in Dortmund.

Zu Beginn des Herbstes wurden, wie immer, Gebetsgottesdienste zum Beginn des Schuljahres abgehalten, und auf diese Weise haben

wir unseren Jüngsten den Grundstein gezeigt, auf dem später alles im Leben aufgebaut wird.

Da wir nie wirklich aufhören zu lernen, sind verschiedene Vorträge und Buchpräsentationen, die im Gemeindezentrum der KirchenGemeinde in München stattfinden, sehr nützlich. Im Rahmen der Serie „Kirche im Dialog“ war einer der Gäste Seine Exzellenz, Bischof Sofjan von Kronstadt, der einen hervorragenden Vortrag über den heiligen Theophilus, den „Vater der Freude“, hielt. Die Anwesenden konnten eine außergewöhnliche Geschichte und Zeugnis über das ungewöhnliche Leben, den Kampf, das Werk und das geistliche Erbe eines der größten orthodoxen Geistlichen des 20. Jahrhunderts hören. Weitere Gastvortragende waren die Psychotherapeutin Marija Joksimović, die einen Vortrag zum Thema „Glaube und/oder Psychotherapie“ hielt, Luka und Kuzma, die ebenfalls Gesprächspartner in der neuen Episode des Podcasts „Münchener Gespräche“ waren, die auf unserem YouTube-Kanal zu finden ist (siebte Episode der dritten Staffel), und über das Thema „Wenn du in die Augen des Sieges und der Niederlage blicken kannst“ – der Sinn des Sports und seine Rolle in der körperlichen und geistigen Entwicklung des Menschen sprachen. Der Psychologe Dr. Vlajko Panović hielt einen Vortrag über „Die häufigsten Fehler in der Erziehung von Kindern“. Pater Ilija Romić, den wir am häufigsten in der Rolle des Gastgebers gesehen haben, war diesmal als Guest eingeladen. Pater Ilija hielt einen sehr interessanten Vortrag zum Thema „Über Exorzismus und andere Neuerungen“, in dem er den Einfluss der Filmindustrie und der Massenmedien auf die Menschen heute beschrieb, was unter anderem zu einer verharmlosenden Auffassung von Besessenheit geführt hat. Seine Eminenz, der Erzbischof von Düsseldorf-Berlin und Metropo-

lit von Deutschland, Herr Gregorios, stellte sein neues Buch „Der Fremde im Wald“ vor, in dem er einen Teil seines Aufenthalts im Kloster Ostrog beschrieb und den Einfluss, den die Gespräche mit einem geheimnisvollen Fremden im Wald auf ihn hatten. In diesem Herbst fand auch eine Buchpräsentation statt, bei der wir die Gelegenheit hatten, Zoran Kostić „Cane“, den Frontmann der Gruppe „Partibrejkers“, zu hören, der über sein Buch „Kreuzworträtsel“ sprach. Für Liebhaber der Literatur ist es wichtig zu erwähnen, dass der Online-Buchladen der Diözese Düsseldorf und Deutschland eröffnet wurde, so dass Interessierte Titel bestellen können, die dort verfügbar sind.

Ich hoffe, diese Übersetzung entspricht Ihren Erwartungen. Lassen Sie mich wissen, falls Sie weitere Abschnitte benötigen oder Änderungen wünschen.

Am Sonntag, den 20. Oktober, wurde in der Kirche des Heiligen Johannes Vladimir in München nach der Eucharistischen Versammlung, im Beisein einer großen Zahl von Gläubigen aus München und der Umgebung, das wundertätige Ikon von der Gottesmutter „Milchspendende Mutter Gottes“ feierlich empfangen. Mit dem Segen des Abtes des Klosters Hilandar wurde eine Kopie dieses wundertätigen Ikons angefertigt und der Münchener Kirche zur Aufbewahrung und zum geistlichen Nutzen aller, die sich ihr nähern, übergeben.

Ich möchte diese Gelegenheit nutzen, um unseren Priestern für ihre Gebete, Ratschläge und Segnungen zu danken, die eine unglaubliche Anstrengung in die Erhaltung und Verbesserung unserer Gemeinschaft stecken. Ich möchte mich auch bei allen bedanken, die bei den Kirchen helfen, für ihre selbstlose Arbeit und den Einsatz ihrer Freizeit zum Wohl von uns allen.

DIE „BOGORODICA MLEKOPITATELJNICA“ (GOTTESGEBÄRERIN MILCHSPENDERIN)

„Gesegnet sei der Leib, der Dich getragen hat, und die Brüste, die Du gesogen hast“, so lautet ein Satz aus dem heiligen Evangelium nach Lukas, gerichtet an das göttliche Kind Christus. Diese heilige Wahrheit bildet die Inspirationsquelle für heilige Theologen, Dichter, Ikonenmaler, Freskomaler und Gebetspersonen. Aus diesen Worten entstanden die ikonografischen Darstellungen der „Bogorodica Mlekopitateljnica“ oder auf Griechisch „Galaktotrophuse“ – was „Diejenige, die Milch spendet“ bedeutet. In solchen Ikonen und Fresken ist die Gottesmutter, die Jungfrau Maria, dargestellt, wie sie den kleinen Jesus mit der Brust füttert – denjenigen, der die ganze Welt erschaffen hat. Diese Kompositionen stammen aus den alten frühchristlichen Zeiten, und über diese Wahrheit – das Stillen durch die Gottesmutter – haben auch die Apostel und Evangelisten Lukas sowie viele Heilige der östlichen Kirche geschrieben. Zu ihnen gehören insbesondere Heilige wie Ephraim der Syrer, Romanos Melodos, Clemens von Alexandrien, und es wird auch in Predigten von Heiligen wie Antonius von Alexandria, Amphilius von Ikonium und Johannes Chrysostomos erwähnt. In einem dieser Schriften wird erwähnt, dass – während die Jungfrau Maria den Herrn Jesus stillte – sie Leben für die ganze Welt spendete. Es ist wichtig zu betonen, dass die Darstellungen der Mlekopitateljnica ihre Rolle als Mutter betonen, neben ihrer Rolle in der Erlösung der ganzen Welt, wie sie meistens in den meisten Ikonen und Fresken dargestellt wird, in denen sie ihre Keuschheit und Heiligkeit zeigt.

Diese heilige Überlieferung der Orthodoxen Kirche gab den Malern und Freskenmalern einen starken Anstoß, die Darstellungen der Mlekopitateljnica in der gesamten orthodoxen Welt zu ver-

breiten. Schon seit den frühesten Zeiten sind diese Darstellungen in heiligen Stätten wie dem Heiligen Land, Syrien, Ägypten präsent, und später auch in der gesamten byzantinischen Welt. Besonders hervorstellend war sie in Ägypten, wo im Roten Kloster Fresken aus dem 7. Jahrhundert in gut erhaltenem Zustand zu sehen sind. Im Kloster von St. Antonius wurde während einer kürzlichen Restaurierung ebenfalls eine Ikone der Mlekopitateljnica, vermutlich aus dem 13. Jahrhundert, gefunden, was ihre jahrhundertelange Präsenz in Ägypten zeigt. Dieser ikonografische Typ breitete sich auch im Westen aus und wurde in der italienischen Malerei von 13. bis 15. Jahrhundert gerne dargestellt.

Was unsere Regionen betrifft, so wurde die heilige Gottesmutter Mlekopitateljnica nicht oft dargestellt. In den serbischen mittelalterlichen Klöstern sind Darstellungen dieses Themas selten zu finden. Die bekanntesten und ältesten Darstellungen der heiligen Jungfrau, wie sie das göttliche Kind stillt, in unserer mittelalterlichen Kunst sind in zwei Fresken und zwei Ikonen verzeichnet.

Der heilige Erzbischof von Serbien, Danilo II. (Herrschaft 1324-1337), war eine sehr gebildete Person, Abt des Hilandar-Klosters, Autor von Biografien serbischer Könige und Erzbischöfe sowie Diplomat von König Stefan Dečanski. In der Patriarchenkirche von Peć baute er und hinterließ als sein Vermächtnis die „Priprata“, in der über den südlichen Türen eine Freske der Mlekopitateljnica zu sehen ist, die wahrscheinlich aus der ersten Hälfte des 14. Jahrhunderts stammt. Auf dieser Freske sitzt sie auf einem Thron und stillt den kleinen Christus, während zwei Engel verwundert und voller Unglauben zuschauen, wie die Jungfrau den Ernährer aller mit Milch füttert.

Die „Bogorodicina crkva“ (Kirche der Gottesgebärerin) im Kloster Mateić liegt in der Nähe von Kumanovo in der Skopje-Region. Die Stifter dieses Klosters sind Kaiserin Jelena und der heilige Kaiser Uroš V. Es wurde Mitte des 14. Jahrhunderts gebaut und bemalt. In der Kirche kann man ebenfalls an der südlichen Wand die Mlekopitateljnica sehen, die steht und ihren Sohn stillt.

In Hilandar, im Garten neben dem Eingang, befindet sich die Kirche des Heiligen Trifon. Es ist nicht bekannt, wer der Stifter der Kirche war und wann sie erbaut wurde, aber man vermutet, dass sie aus dem 17. Jahrhundert stammt. Die Kirche hat keine Fresken, aber es ist ein bemerkenswerter Ikonostas in ihr, den der Mönch Georgije Mitrofanović Anfang des 17. Jahrhunderts bemalt hat. An der westlichen Wand befand sich die Ikone der Mlekopitateljnica, die ebenfalls von Mitrofanović gemalt wurde, und die heute in der Schatzkammer des Hilandar-Klosters liegt. Die Ikone ist von kleiner Größe, 30x45x3,5 cm.

Mit Sicherheit ist die bekannteste, älteste und majestätischste das wundertätige Bild der Gottesmutter Milchspenderin, das sich in der Typikarkirche der Karyes-Klause des Heiligen Sava des Geheilten befindet und als große Heiligkeit im serbischen Volk verehrt wird. Das Bild hat die Maße 120 x 84 cm. Es zeigt die heilige Gottesmutter, die das Gotteskind mit beiden Händen in ihrem Schoß hält und es stillt, dabei sanft zu ihm hinüberblickend. Ihr Alter ist nicht genau bekannt, es ist jedoch wahrscheinlich älter als allgemein angenommen, und gemäß einer Tradition, die im Kloster Hilandar aufgezeichnet wurde, befand sich das heilige Bild einst im Kloster des Heiligen Sava des Geheilten, das nahe der heiligen Stadt Jerusalem lag. Vor seinem seligen Tod teilte der heilige Abt der versammelten Bruderschaft prophetisch mit, dass sein Abtsstab und das heilige Bild der Milchspenderin einem Mönch aus dem Westen überge-

ben werden sollten, einem Prinzen, der denselben Namen wie er tragen würde, und dass dieser nach vielen Jahren erscheinen würde. Vor diesem Bild entschließt er, und die Bruderschaft erinnerte sich gut daran und überlieferte sein Gebot von Generation zu Generation.

Sieben Jahrhunderte nach dem Tod des Heiligen Sava des Geheilten wurde auf dem Berg Athos Rastko Nemanjić in den Mönchsstand aufgenommen und nahm den Namen Sava, nach dem großen heiligen Vater des Ostens, ohne zu wissen, welches große göttliche Vorsehung er zu erfüllen hatte. Nach großem asketischen und spirituellen Einsatz und vielen heiligen Taten, die er mit Gottes Gnade vollbracht hatte, als erster serbischer Erzbischof, begab er sich auf eine Pilgerreise ins Heilige Land. Nachdem er heilige Stätten besucht hatte, an denen der Herr Jesus selbst gewandelt war, begab er sich in das Kloster des Heiligen Sava des Geheilten, seines Namensvetters und geistigen Vorbilds. Als unser Vater Sava sich dem Schrein des großen Heiligen näherte, begann sein Vermächtnis auf wundersame Weise zu wirken. Der Abtsstab fiel vor den Füßen von Sava, und das Bild der Gottesmutter Milchspenderin bewegte sich von seinem Stand. Es waren viele Jahrhunderte seit dem Tod des Heiligen Abtes vergangen, und die Brüder waren erstaunt. Doch das Wunder wiederholte sich dreimal. Die Brüder erkannten dann, was geschah, und waren in Erstaunen, dass die Prophezeiung vor ihren Augen erfüllt wurde. Der Abt des Klosters befragte den serbischen Mönch Sava nach seiner Herkunft und war überzeugt, dass es nun an der Zeit war, das Gebot des Heiligen Vaters Sava des Geheilten zu erfüllen. Er überbrachte die freudige Nachricht dem serbischen Erzbischof und über gab ihm als Geschenk diese beiden Heiligen. Daraufhin fügte die Bruderschaft des Klosters ein drittes Geschenk hinzu – ebenfalls das wundertätige Bild der Gottesmutter der Drei-Hände, das ihm

der berühmte heilige Johannes von Damaskus hinterlassen hatte.

Der Heilige Vater Sava brachte die Geschenke aus der heiligen Lavra zum Heiligen Berg. Das Bild der Drei-Hände ließ er im Kloster Hilandar zurück, den Abtsstab stellte er in die Zelle des Molybdoklisia in Karyes, und das wundertätige Bild der Gottesmutter Milchspenderin stellte er im Ikonostase der Zelle der Typikarkirche in Karéa auf, die dem Heiligen Sava des Geheilten gewidmet ist. Auch heute befindet sich dort der Abtsstab, der später aus Molybdoklisia übertragen wurde. Interessanterweise stellte der heilige Sava das Bild der Milchspenderin rechts von den Kaiserlichen Türen auf, was einen einzigartigen Fall im gesamten orthodoxen Weltbild darstellt, wahrscheinlich auf den Wunsch der Gottesmutter selbst, um die Bedeutung dieses Bildes hervorzuheben. Das war unser Heiliger Vater Sava.

Es sind viele Jahrhunderte seit all dieser Ereignisse vergangen, und heute ist die Gottesmutter „Mlekopitateljnica“ im serbischen Volk präsenter denn je. Nach einem nicht langen, aber großartigen Leiden des Orthodoxen Glaubens unter dem gottlosen und blutigen kommunistischen Regime, wie es noch seit den römischen Kaisern nicht bekannt war, kam es zu einer geistlichen Erneuerung sowohl des serbischen als auch der anderen orthodoxen Völker. Beide Wundertätigen Ikonen, die von Heiligem Sava gebracht wurden, die „Dreihändige“ und die „Mlekopitateljnica“, sind im gesamten orthodoxen Volk gut bekannt. Wie die „Mlekopitateljnica“ in mittelalterlichem Serbien selten abgebildet und gesehen wurde, so ist sie heute allgegenwärtig, sowohl in Serbien als auch in der Diaspora. Es scheint, als sei ihre Zeit erst jetzt gekommen. Nicht nur, dass sie in vielen Kirchen und Klöstern zu sehen ist, sondern auch in vielen Häusern der Orthodoxen. Die heilige und wundertätige Ikone aus Karyes hat eine große Zahl von Kopien hervorgebracht, die sich in ganz Serbien

und weltweit verbreitet haben. Diese Ikonen sind in ihrem künstlerischen Wert zwar tatsächlich weniger wertvoll als das Original, das ruhig in Kareja steht, doch in ihrer Essenz sind sie vollkommen gleich. Die allheilige Mutter Gottes lebt in allen von ihnen. Und sie wirkt dieselben Wunder wie das Original! Kranke werden geheilt, Unfruchtbare gebären, Unglückliche finden Trost.

In diesem Zusammenhang sollte ein weiteres wunderbares Ereignis erwähnt werden, das vor etwa fünfzehn Jahren geschah. Durch göttliche Vorsehung wurde eine außergewöhnliche Idee geboren. In Belgrad wurde eine Ikone der „Mlekopitateljnica“ gemalt und zur Weihe nach Karyes geschickt. Aus Karyes kam sie nach Belgrad zurück und wurde dem Volk in der Kirche der Himmelfahrt vorgestellt. Vor ihr verneigten sich damals über 30.000 Menschen, wobei viele Wunder geschehen sind. Viele Menschen wurden damals glücklich. Von Belgrad aus ging sie zur „Lavra des Heiligen Sava“ und nach achthundert Jahren war sie wieder an ihrem Platz. Zur Erinnerung an dieses Ereignis wurde noch eine Ikone aus Karyes in die Himmelfahrtskirche geschickt, die auch heute noch dort steht. So gingen die Ikonen der „Mlekopitateljnica“ nacheinander aus Kareia, durch viele Kirchen und Klöster, um dem leidenden Volk zu helfen.

Am 20. Oktober im Jahr des Herrn 2024, durch das Engagement des Klerus der Kirche des Heiligen Johannes Vladimir in München, kam die wundertätige Ikone der Gottesmutter „Mlekopitateljnica“ aus Karyes an. Nach der Göttlichen Liturgie und dem Einzug um die Kirche wurde sie feierlich, nach dem Vorbild der Jungfrau in Kareja, rechts von den Königlichen Türen aufgestellt. Die „Galaktotrophusa“ steht sanft und keusch, stillt ihren Sohn und schützt uns alle.

Freu dich, Jungfrau Gottes, „Mlekopitateljnica“, erfreue uns mit der Gnade deines Sohnes!

Dušan Janković

DIE ERDE ALS WÜRDIGES ABBILD DES HIMMELS

*Ehre sei Gott in der Höhe,
und Friede auf Erden,
den Menschen ein Wohlgefallen
(Lk 2,14)*

Dies ist kein Lied, bei dem man steht, wie in einem antiken Drama, sondern eines, bei dem man zittert, wie in dem Drama namens Leben – ein Drama, das jeder Mensch, gestern wie heute, lebt. Es wurde nicht erstmals auf dem Marsfeld im Pompeius-Theater aufgeführt, vor den Ohren und Augen eines Auditoriums der angesehensten Bürger des Römischen Reiches, gekleidet in prunkvolle Togen, sondern mitten in der Nacht, auf einem Feld in Bethlehem, fernab vom Lärm der Stadt und im Beisein einfacher, armer und argloser Hirten.

Die Sänger waren keine angesehenen Schauspieler, sondern himmlische Engel, und der Autor war nicht ein Tragödienschreiber, sondern der göttliche Verstand selbst. Die Aufführung wurde nicht von tosendem Applaus und Ovationen der Menge begleitet, sondern von der Begeisterung der Hirten, die als die ersten und wahrhaften Apostel die Worte dieses Liedes dem Volk verkündeten. Das Lied der Engel diente nicht dem Wohlgefallen der Sinne des Körpers, sondern der Rettung der Seele.

Und dieses Ereignis, anders als jede andere Aufführung, die von einer Arie getragen wird und schließlich der Vergessenheit anheimfällt, hat sich nicht in einem Meer ähnlicher Ereig-

nisse verloren. Es war einzigartig, einmalig und weckt bis heute Freude in den Herzen all jener, die es feiern!

Ein Wunder geschah. Das Unsterbliche wurde sterblich. Der Sohn Gottes wurde Mensch. Der Himmel senkte sich auf die Erde herab. Etwas ereignete sich, das den Menschen verstörte und ihm doch nicht völlig fremd war! Der Mensch hatte seit Jahrhunderten diesen Moment auf unterschiedliche Weise herbeigesehnt.

Der Grieche träumte in Mythen davon, wie die Gottheit dem Menschen in allem ähnlich wird – im Guten wie im Schlechten. Mit seiner Fantasie brachte er Gott dem Menschen zu nah, indem er sie in allem gleichsetzte. Der Jude erwartete durch die Prophezeiungen die Ankunft eines Erlösers als unbesiegbaren Herrscher dieser Welt. In seiner Sehnsucht und

seinen Interpretationen rückte der erwartete Messias des Juden vom Menschen ab, hin zu Macht, irdischem Ruhm und Freiheit.

Die Hoffnung des Menschen auf das Kommen Gottes auf die Erde fand kein rechtes Maß, sondern verfiel in Extreme ungebändigter Erwartungen. Die Fantasie der Griechen und die Sehnsucht der Juden waren nicht angemessen und unzureichend, um die Augen des Verstandes und des Herzens für die Erkenntnis Gottes zu öffnen, der unter den Menschen wohnte.

Was fehlte, um die Fülle zu erlangen, war das, was dem Menschen oft fehlt: ein Körnchen Glauben. Die Geburt des Sohnes Gottes, des Gottmenschen Jesus Christus, übertraf die surreale Vorstellungskraft und die Unvollständigkeit der Erwartungen und traf den Menschen unvorbereitet.

Seit dem Moment, in dem das göttliche Lied erklang, konnte der Mensch Gott sehen, Ihn anbeten, Ihn küssen, Ihn berühren, Ihn bitten. Doch ebenso konnte er Ihn schlagen, Ihn verhöhnen, Ihn bespucken, Ihn quälen und Ihn töten. Der Mensch hat Gott nicht erkannt!

Gott nicht zu erkennen, bedeutet nicht, Ihn nicht wahrzunehmen, sondern Gott nach eigenem Maßstab zu gestalten, zu denken, dass Gott so ist, wie wir Ihn uns vorstellen. In einem solchen Irrglauben ist der Mensch fähig, sich gegen alles zu wenden und es zu zerstören, was nicht seinem Maßstab entspricht – sogar Gott zu töten, um seine eigene Vision von Göttlichkeit zu beleben.

Trotz der Verblendung über Gott und trotz der bösen Absichten gegen Gott hallt das Lied des Heils vom Feld von Betlehem bis heute wi-

der. Es ertönt in jeder göttlichen Liturgie, nach den Worten des Gebets an den Heiligen Geist als den himmlischen König. Wie der Prophet Habakuk sagte: „**Seine Herrlichkeit bedeckt die Himmel, und die Erde ist erfüllt von Seinem Ruhm**“ (Hab 3,3).

Die Herrlichkeit Gottes ist die Weise, wie Gott im Himmel existiert. Gott existiert in Herrlichkeit, in ewiger Herrlichkeit, an der der gesamte Himmel teilhat – die gesamte, für unsere Augen unsichtbare Welt, die Gott als Dreieinigkeit treu ist. Diese Herrlichkeit sahen die Propheten des Alten Testaments ebenso wie die Hirten des Neuen Testaments.

Durch die Ankunft des Sohnes Gottes hat sich der Weg geöffnet, diese himmlische Herrlichkeit auch auf die Erde auszubreiten. Die Erde kann und soll nun die Ordnung des Himmels erreichen und Ihm in allem gleich werden. Aber wie?

Hier kommt der Mensch ins Spiel: seine Entscheidung, sein Wille, sein Tun und seine Bereitschaft, mit Gott zusammenzuarbeiten. Die Erde wird nur dann zum Abbild des Himmels, wenn auf ihr Friede herrscht – nicht Friede als spontaner, zufälliger oder vorübergehender Zustand, sondern Friede als Frucht der Gerechtigkeit. Wie der Prophet Jesaja sagte: „**Das Werk der Gerechtigkeit wird Friede sein, und die Frucht der Gerechtigkeit Ruhe und Sicherheit für immer**“ (Jes 32,17).

Ein Zustand des wahren Friedens sollte die Erde umhüllen wie eine gleichmäßige und stabile Atmosphäre. Ein solcher Zustand setzt die Abwesenheit selbst des geringsten Unfriedens auf diesem Planeten voraus. Denn wenn die Unruhe meines Bruders meinen eigenen

Frieden nicht berührt, dann lebe ich in einer Lüge, in einer Illusion, im Bösen – im Mangel an Liebe zum Nächsten und zu Gott.

Wenn eine Seele leidet, dann haben die restlichen acht Milliarden Menschen kein Recht auf Freude, Frieden und Ruhe. Und wenn meine Seele etwas anderes empfindet, muss ich wissen, dass ich mich in einem Zustand der Täuschung befinde.

Wie erreicht und bewahrt man Frieden in dieser Welt? Das Engelslied gibt uns eine klare Antwort: **durch guten Willen unter den Menschen**. Der Zustand des Chaos in der Welt ist der Spiegelzustand der Seele und des Geistes des Menschen. **Der Wille und die Absichten des Menschen sind meist verborgen**, während Unruhe, Krieg, Leid, Schmerz und jede Form von Qual offensichtliche Erscheinungen sind, die sich besonders in ihren tragischen Dimensionen – der Zerstörung der Menschheit und des Planeten im Namen bestimmter Visionen, Interessen oder Launen – nicht übersehen oder ignorieren lassen.

Auf der einen Seite ermüden menschliche Lippen nicht, wenn es darum geht, über gute Absichten und Werke zu sprechen, während auf der anderen Seite Erwachsene und Kinder an Hunger, Durst oder einem gewaltsamen Tod infolge kriegerischer Zustände sterben. Dieses Missverhältnis zwischen Worten und Geschehen zeigt uns klar, dass die Welt von der Lüge beherrscht wird – der Ursache aller Unruhe.

Wie können wir prüfen, ob unser Wille gerecht ist und nach der Wahrheit strebt? Mit dem einfachen Satz Christi: „**Alles, was ihr wollt, dass euch die Menschen tun, das tut auch ihnen**“ (Mt 7,12).

Oft fürchten wir als Einzelne, dass unser Bemühen, unsere Absichten und unser Wille keinen Einfluss und keine Wirkung haben werden, wenn wir uns für den Frieden der Welt einsetzen. Doch genau in dieser Furcht liegt die Täuschung, in die wir fallen. Wenn ein einziger Mensch einen Krieg beginnen kann, wie viel Frieden können dann erst zwei Menschen dieser Welt bringen? Denn mit diesen zwei ist Christus, während mit dem einen Bösen der Teufel ist, der in sich selbst gespalten ist!

Gute Absichten wird der Herr mit Seinem eigenen Willen unterstützen und das Gute, das wir begonnen haben, vollenden. Wie König David sagte: „**Die Freundlichkeit des Herrn, unseres Gottes, sei über uns, und das Werk unserer Hände führe du aus**“ (Ps 90,17).

Ein Frieden, der auf dem guten Willen des Menschen und der Gerechtigkeit gründet, wird die Erde zu einem würdigen Abbild des Himmels machen. Mit der Geburt des Sohnes Gottes wurde die Hoffnung und die Möglichkeit der universellen Erlösung geboren – ein gemeinsames Unterfangen von Gott und Mensch im Frieden.

Zum Frieden und zur Rettung der Welt ruft uns der Herr nun – als Kind in der Krippe, nicht als Herr der Heerscharen. Er ruft zum Frieden als Mensch in äußerster Demut und Verletzlichkeit, ohne die Macht der Göttlichkeit in Seiner Herrlichkeit zu zeigen.

Denn wahrlich, die Kraft Gottes wird in der Schwäche vollkommen...

Christus ist geboren!

Priester Aleksandar Debeljak

„RUHE, KINDER!“

Diesen Ausruf haben wir alle schon einmal gehört oder selbst ausgesprochen - und das sicher nicht nur einmal. Ob wir Eltern, Lehrer, Schüler oder einfach nur Kinder sind, dieser Ruf nach Ruhe - ob wütend oder sanft - ist so sehr Teil unseres Lebens geworden, dass wir gar nicht mehr darüber nachdenken, was wir hören, wenn wir ihn hören, oder was wir sagen, wenn wir ihn aussprechen.

Aber eines wissen wir: Wir brauchen Ruhe.

In diesem Zusammenhang verbinden wir „Ruhe“ mit Stille, mit der Abwesenheit von Geschwätz, von kindischen Streitereien, vielleicht sogar von Tränen, die durch körperliche Auseinandersetzungen oder Machtdemonstrationen (z.B. „Ich bin stärker als du, und mein Papa kann deinen Papa verprügeln“) hervorgerufen werden.

Als langjährige Lehrerin habe ich unzählige Male (vielleicht zu oft) um Ruhe im Klassenzimmer gefleht, wurde oft ignoriert und konnte mich nur selten durchsetzen. Mit der Zeit merkte ich, dass mir der Sieg, den ich durch meine Überlegenheit errungen hatte,

und die Ruhe, die ich dadurch erlangte, wenig nützten. Denn die Ruhe nach meinen Regeln war keine wirkliche Ruhe, sondern eine Art Mini-Diktatur im Klassenzimmer. Und eine Diktatur zwingt den Diktator dazu, immer die Oberhand zu behalten - indem er Regeln aufstellt, einschüchtert und Gehorsam einfordert. All das konnte ich meistens nicht.

Der Frieden ist, wie die Liebe, ein Begriff, den wir so oft verwenden und nach dem wir uns

so sehr sehnen, dass wir den Reichtum seiner Bedeutungen völlig verloren haben. Wir nehmen ihn stark vereinfacht wahr und nehmen sie als gegeben hin. Einfach als das Ende eines Krieges, die Abwesenheit von Konflikten, das Ende einer unangenehmen Tätigkeit oder ein innerer Zustand, in dem wir uns wohl fühlen (der sogenannte Seelenfrieden).

Aber die Welt ist nie in Frieden.

Neben den brutalen Kriegen, die wir kennen, gibt es Kriege, von denen wir kaum etwas wissen und vor denen die Öffentlichkeit die Augen verschließt. Überall um uns herum wird Blut vergossen, geht das Leiden weiter und bleibt der einzige authentische Zustand des Menschen, den man nicht vortäuschen kann. Frieden in diesem Sinne gibt es nicht, so sehr wir ihn auch suchen, und ich glaube, in diesem Sinne wird es ihn auch nie geben, solange dieses Zeitalter nicht zu Ende geht. Denn jeder politische Frieden ist ein Frieden nach den Regeln einer Seite, und früher oder später wird die andere Seite eine Gelegenheit finden, ihren eigenen Frieden zu fordern.

Wenn wir uns auf die Suche nach dem sogenannten Seelenfrieden begeben und dabei die Augen vor allem verschließen, was uns umgibt, führt das nur zu der gefährlichen Selbststüschung, dass die Welt um uns herum nicht existiert - ein vergeblicher Versuch, sie zu ignorieren.

ren. Denn alles, was um uns herum geschieht, geschieht auch in uns. Wir sind komplexe Wesen, geschaffen aus Staub und Gottes Atem zugleich, Persönlichkeiten, die ohne Liebe nicht existieren können. Und Liebe gibt es einfach nicht ohne andere Persönlichkeiten.

Was bedeutet das konkret, und gibt es diesen geistigen Frieden, von dem die Christen sprechen, wenn sie die Kirchenväter zitieren?

Ich glaube, es gibt ihn, aber nur unter der Bedingung, dass wir zuerst das Schlachtfeld in uns akzeptieren und erst dann das Schlachtfeld außerhalb von uns. Das ist nichts Neues, nichts Epochales und vor allem nichts, was dem Evangelium widerspräche. Denn Christus sagt klar und unmissverständlich, dass er nicht gekommen ist, Frieden auf die Erde zu bringen, sondern das Schwert (Mt 10,34).

Wie bei allen seinen Worten sind auch hier verschiedene Interpretationen möglich, bis hin zu solchen, die z.B. die Sinnlosigkeit der Kreuzzüge oder anderer Kriege rechtfertigen könnten - denn Kriege dienen immer „höheren Zielen“. Wenn wir uns jedoch etwas näher mit den Hintergründen beschäftigen, erkennen wir, dass solche „höheren Ziele“ unnötig sind. Denn es gibt einfach kein höheres Ziel als die Erlösung, die universale Auferstehung, das Leben im kommenden Zeitalter - das an sich schon der höchste geistige Friede ist. Und zu diesem Frieden

gelangt man durch das Schwert einer scharfen Klinge, die alle unsere Illusionen zerschneidet - angefangen bei den Bindungen, die unsere grundlegende Komfortzone darstellen („Ich bin gekommen, um den Menschen gegen seinen Vater aufzubringen, die Tochter gegen ihre Mutter, die Schwiegertochter gegen ihre Schwiegermutter; Die Feinde eines Menschen werden seine eigenen Hausgenossen sein“ (Mt 10,35-36)), über das Verschließen der Augen vor dem, was uns umgibt, bis hin zur Einteilung unserer Nächsten in solche, die unsere Aufmerksamkeit verdienen, und solche, die sie nicht verdienen.

Diese Klinge zerschneidet den scheinbaren Frieden, den wir schaffen, wenn wir einem anderen, der unsere Hilfe braucht, den Rücken zuwenden. Und Hilfe braucht jeder. Auch der, der stärker, mächtiger oder besser gestellt zu sein scheint als wir. Auch er braucht uns, denn Liebe - als Grundlage der zeitlichen und ewigen Existenz jeder einzelnen Persönlichkeit - ist für alle notwendig. Und ohne direkten Kontakt, „von Angesicht zu Angesicht“, kann sich Liebe nicht entfalten.

Der Friede beginnt mit der Unruhe - genau damit.

Mit der Tatsache, dass wir gebraucht werden und dass es kein Versteck gibt, in das wir uns zurückziehen und vor unserer Verantwortung fliehen könnten. Selbst wenn wir ein sol-

ches Versteck finden, werden wir dort keinen Frieden finden.

Darum ist auch der Ruf „Ruhe, Kinder!“ immer fragwürdig, weil er gerade die Unruhe, das Fragen und die Bedürftigkeit unterdrücken und stattdessen Autorität durchsetzen kann - oft völlig taub für den Hilferuf, der sich hinter dem Lärm verbirgt.

Für Christen beginnt Frieden mit Verantwortung, und Verantwortung beginnt mit einer tiefen inneren Unruhe. Oder wie Montaigne sagte: „Wer seine Pflicht erkennen will, wird sehen, dass seine erste Pflicht darin besteht, zu erkennen, wer er ist und was das Seine ist.“* Aber diese Erkenntnis ist immer und unausweichlich ein Kampf.

Ein Kampf für die anderen, für die Welt und für alles, was uns umgibt, in dem wir leben und dem wir uns hingeben. Ein Frieden, der hier beginnt und nie die Unruhe verliert, die ihn antreibt, schafft ein Paradox. Und genau dieses Paradox erzeugt eine Dynamik, die das Leben zu dem macht, was es ist: ein Geschenk, das nicht vergütet werden kann und dessen Schönheit danach verlangt, genossen zu werden.

In seiner Fülle und Güte.

Stojana Valan

HIMMLISCHER FRIEDEN

Frieden. Frieden ist sicherlich eines der am häufigsten verwendeten Wörter im kirchlichen Sprachgebrauch. Wir finden es in allen gemeinsamen Gottesdiensten. Es gibt kaum eine Liturgie, die ein Priester leitet, ohne dass er sich währenddessen an die Gemeinde wendet und sie mit den Worten segnet: „Frieden sei mit euch.“

Die Heilige Liturgie, das Morgengebet, das Abendgebet sowie Rituale wie die Taufe oder die Hochzeit beginnen stets mit den großen Ektenien, die mehrfach den Frieden erwähnen. Zunächst durch den Aufruf, dass wir uns im Frieden zum Gebet an den Herrn wenden, dann durch das Gebet für den himmlischen Frieden, und schließlich durch das Gebet für den Frieden der ganzen Welt.

Es ist offensichtlich, dass hier von verschiedenen Arten oder zumindest von verschiedenen Ebenen desselben Friedens die Rede ist. Schauen wir zunächst auf den ersten Aufruf: „Lasst uns im Frieden zum Herrn beten.“

Dieser Aufruf weist deutlich darauf hin, dass unser Gebet nur Sinn hat, wenn wir es im Frieden verrichten. Der Zugang zum Gebet und zu allem, was es uns eröffnet, erfolgt durch den Frieden. Unruhig und aufgewühlt können wir nicht in die Welt des Gebets eintreten.

Wenn wir uns dem Gebet im Frieden nähern und es im Frieden beginnen, ist das Erste, was wir vom Herrn erbitten, erneut der Frieden – und zwar nicht irgendein Frieden, sondern der himmlische Frieden.

In dieser Fürbitte beten wir neben dem besonderen, himmlischen Frieden auch für das Heil unserer Seelen, also für unsere Erlösung. Der Begriff „Erlösung“ hat in der Kirche immer die klare Bedeutung der Rettung vom Tod gehabt.

Wenn wir gleichzeitig darum beten, dass Gott uns das Heil schenkt und den himmlischen Frieden,

den gewährt, bedeutet das, dass diese beiden miteinander eng verbunden sind. Betrachten wir es so: Verschiedene Dinge können unseren Frieden stören, und durch die Beseitigung dieser Einflüsse, die unseren Frieden stören, gewinnen wir ihn wieder zurück.

Der himmlische Frieden ist jedoch etwas Erhabeneres als jeder andere Frieden, den wir auf Erden erfahren haben. Der himmlische Frieden ist ein Geschenk von oben, von Gott.

Wenn wir beten, dass Gott uns diesen Frieden schenkt und gleichzeitig unsere Seelen erlöst, das heißt uns vom Tod befreit, bedeutet das, dass wir ruhig und friedvoll sein sollen. Denn indem Gott uns rettet, hat Er das größte Hindernis, den größten Störfaktor unseres Friedens beseitigt: den Tod.

Durch das Erlösungsofer Christi wurde der Anker unseres Friedens an die Erkenntnis geknüpft, dass der Tod bereits besiegt ist, und mit diesem Wissen überwinden wir alle anderen Lebenssituationen, die uns beunruhigen.

Indem wir täglich für den himmlischen Frieden beten, bitten wir den Herrn, uns dieses Geschenk des himmlischen Friedens, das jedem Menschen zusteht, nicht zu entziehen, und erinnern uns daran, dass dieser Frieden ein Geschenk Gottes ist und kein Zustand, den wir durch eigene Fähigkeiten erreicht haben.

Da wir uns in der Vorbereitungszeit auf das Fest der Geburt Christi befinden, möchte ich, um die Tiefe des menschlichen Bedürfnisses nach Frieden zu verdeutlichen, von einem wunderbaren Brauch erzählen, den die Menschen in meiner Heimat während des Weihnachtsfestes pflegen. In Fernsehberichten über das Weihnachtsfest wird fast immer gesagt, dass Weihnachten ein Fest ist, das im Kreis der Familie gefeiert wird, und dass man an diesem Tag das Haus nicht verlässt. In Herzegowina ist das jedoch nicht der Fall. Dort besuchen sich die Menschen in den Dörfern am ersten Weihnachtstag gegenseitig und versöhnen sich bei diesen Besuchen.

Während der Besuche küsst man sich dreimal auf die Wange und grüßt sich mit dem bekannten Weihnachtsgruß: „Friede Gottes, Christus ist geboren.“ Im Licht unseres Gesprächs über den Frieden wird Christus geboren, der uns vom Tod erlöst. Die Antwort darauf lautet: „Wahrhaftig, Er ist geboren.“ Damit wird bekräftigt, dass Christus tatsächlich geboren wurde, der unser Retter vom Tod ist. Nach diesem Gruß setzen alle ihr gemeinsames Leben fort, ohne auf frühere Konflikte oder andere Gründe für Unstimmigkeiten und Unfrieden zurückzublicken.

Dass das Bedürfnis nach Frieden, wie es in diesem Brauch ausgedrückt wird, kein bloßer, leerer Weihnachtsbrauch ist, wurde mir als Kind klar, als ein alter Mann, der seine Schafe auf die Weide getrieben hatte, spürte, dass er sterben würde. Sein Gefühl trog ihn nicht. Während er sich an seine alte Brust hielt, setzte er sich auf einen gro-

ßen Stein am Wegesrand und begann mit leiser Stimme eine Frau zu rufen, die in ihrer Nähe etwas in ihrem Garten arbeitete. Als sie ihn hörte, ließ sie das Werkzeug fallen, das sie in der Hand hielt, und eilte zu ihm.

Das Einzige, was er vor seinem letzten Atemzug noch sagen konnte, war: „Ich sterbe. Bitte lass Petrus mich ins Haus tragen.“ Der letzte Wunsch dieses alten Mannes war, dass ihn der Mann, mit dem er und seine Familie damals im Streit lagen, ins Haus trägt. Wenn dieser seiner Bitte Folge leisten und ihn ins Haus bringen würde, während er stirbt, würde seine Familie sich mit diesem Nachbarn versöhnen, und er würde versöhnt vor Gottes Angesicht treten.

Damals wurde mir bewusst, dass das Engelslied „Ehre sei Gott in der Höhe und Frieden auf Erden, den Menschen seines Wohlgefällens“ sich in den Weihnachtsbrauch des Friedens in meinem Dorf eingewebt hatte. Dieser Brauch war so tief in die Herzen der Menschen meines Dorfes gedrungen, dass er zu einem der wichtigsten Orientierungspunkte dafür geworden war, was einem Christen am wichtigsten sein sollte.

Das Ziel des Lebens eines jeden Menschen, der den Weg Christi folgt, sollte das Erreichen der Heiligkeit sein.

Von ihren Anfängen an und durch ihre gesamte Geschichte hindurch hat die Kirche unter ihren Mitgliedern die strahlendsten Beispiele verwirklichter Heiligkeit hervorgehoben, sie in den Kalender der Heiligen aufgenommen und sich regelmäßig bei der Feier ihrer Festtage an ihr Dasein in dieser Welt erinnert – an das Dasein jener, die den himmlischen Frieden erlangt haben.

Die frühesten Heiligen, die die Kirche als Leuchtefeuer hervorgehoben hat, waren die heiligen Märtyrer. Jeden Heiligen, den die Kirche verherrlicht hat, hat sie als jemanden verherrlicht, der in seinem Leben Christus ähnlich geworden

ist und den Charakter Christi in seinem Leben offenbart hat. Die heiligen Märtyrer sind jene, die in der Offenbarung des Charakters Christi in ihrem Leben die anspruchsvollsten Prüfungen bestanden haben.

Wie Jesus am Kreuz zeigten sie in den Momenten ihres Todes einen tiefen Glauben daran, dass der Tod bereits besiegt ist und das Böse machtlos und sinnlos ist. Wie Jesus am Kreuz, der sich freiwillig als Opfer für das Leben der Welt hingegeben hat, sieht der heilige Ignatius von Antiochien seinen Tod nicht als furchtbaren und unerträglichen Untergang, der ihn beunruhigt, sondern als eine Umwandlung seiner selbst in ein Brot, das ein wohlgefälliges Opfer für Gott sein wird.

„Ich bin Gottes Weizen und werde von den Zähnen der wilden Tiere gemahlen, damit ich als reines Brot für Christus gefunden werde.“

(Aus dem Brief des heiligen Ignatius von Antiochien an die Römer)

Der heilige Archidiakon Stephanus, während er unter den Schlägen der Steine stirbt, spricht, wie Christus am Kreuz: „Herr, rechne ihnen diese Sünde nicht zu!“ (Apostelgeschichte 7,60). Das Beispiel des Stephanus zeigt uns, dass wenn wir den himmlischen Frieden haben, wir unweigerlich diesen Frieden der ganzen Welt wünschen, denn Christus ist gestorben und auferstanden und hat den Weg zum ewigen Leben für jeden Menschen bereitet, nicht nur für Einzelne. Wenn wir, wie Stephanus, Liebe für diejenigen zeigen, die uns töten, zeigt dies klar, dass unsere Liebe alle umfasst, denn durch unser Gebet und unsere Liebe erreichen wir diejenigen, die uns hassen, und haben so bereits die ganze Welt in unsere Liebe eingeschlossen und tief in unser Wesen die dritte Bitte um Frieden (für den Frieden der ganzen Welt) aus der großen Ektenie verwoben.

Nachdem wir von unseren ländlichen Bräuchen und dem Leben dorthin zurückgekehrt sind, wo es mit den Anfängen des Christentums begann, kehren wir nun zurück in das zwanzigste Jahrhundert und das Leben unserer Großväter. Unter den vielen Leiden der Orthodoxen im zwanzigsten Jahrhundert sticht das Beispiel des heiligen Märtyrers Vukašin aus Jasenovac hervor. An dieser Stelle wollen wir sein bekanntes Leben nicht wiederholen, sondern nur auf einige Details hinweisen, die die Größe des himmlischen Friedens und der Liebe zeigen, die diesen himmlischen Frieden auf die ganze Welt ausweiten möchte. Vukashin hat in seinem Leiden, in dem schrecklichen Tod, der ihm widerfuhr, vollkommen den Frieden bewahrt und sogar seinem Mörder vollkommen ruhig mit Worten der Liebe begegnet: „Mach nur weiter, mein Sohn, tue deine Arbeit.“ Die Tiefe des Friedens und der Liebe, die der heilige Vukashin besaß, zeigt sich in dem Wort „Sohn“. Er spricht seinen Mörder nicht mit Worten wie „Feind“, „Mörder“, „Henker“ an, sondern mit „Sohn“. So wie sich ein Elternteil an sein Kind wendet, spricht er seinen Mörder an, und diese Liebe, dieser so tiefe Frieden haben ihren Weg ins dunkelste und tiefste Herz des Bösen gefunden und es erschüttert, auf dem Pfad des Bösen ins Nachdenken gebracht und zum Weg der Buße geführt.

Abschließend, wenn wir uns fragen, was der wichtigste Brauch ist, den jeder an Weihnachten, dem Fest des Friedens, einhalten sollte, ist es im Licht des Gesagten offensichtlich, dass wir zur liturgischen Feier der Geburt Christi kommen sollten, um gemeinsam für den himmlischen Frieden und den Frieden der ganzen Welt zu beten, damit dieser Frieden in unserem Leben herrsche, so wie er im Leben der Heiligen geherrscht hat.

Erzpriester-Stavroforos Zoran Ilić

GESTÖRTER FRIEDEN

DIE WAHRHEIT ÜBER UNS

In einem kleinen Dorf, wie es eben so ist, kennt jeder jeden. Natürlich nur so weit, wie es die anderen zulassen. Jedenfalls kennen sich die Menschen, die dort leben, mit Namen. Sie wissen zum Beispiel, dass eine bestimmte Bewohnerin dieses Dorfes mehrfach mit verschiedenen Männern zusammengelebt hat. Deshalb halten sie sie für gescheitert und sündhaft, viele verachten und verurteilen sie deswegen.

Natürlich gibt es unter diesen selbsternannenden Richtern der Moral auch solche, die nach den gleichen Maßstäben, mit denen sie andere beurteilen, selbst nicht moralisch einwandfrei sind. Eigentlich gibt es dort niemanden, der moralisch völlig rein ist – wie es das ja auch sonst nirgendwo gibt. Jeder ist auf seine Weise unrein. Das wissen die meisten auch selbst,

denn es ist schließlich am schwersten, sich selbst zu belügen.

Vielleicht gerade deshalb, um nicht über die eigene Unreinheit nachdenken zu müssen, sind sie immer bereit, andere zu verurteilen – wie jene Frau, von der die Rede ist – wegen mangelnden Anstands und Reinheit. Zumindest solange, bis das Urteil sie selbst trifft, versteht sich. Das ist häufig der wahre Antrieb hinter der Verurteilung: sich selbst im Voraus zu verteidigen und abzusichern, damit niemand den prüfenden Blick auf uns richtet.

Diese kleine Dorfgemeinschaft lebt in einem Frieden, der natürlich trügerisch und falsch ist, der ihnen aber ermöglicht, so weiterzumachen, wie sie gestern und an jedem vorherigen Tag gelebt haben. Ohne Unruhe, mit klar bekannten und im Voraus bestimmten „Sündern“, denen die anderen gegenüberstehen: falsche, aber stolze und laute Gerechte.

Eines Tages, während die Dorfbewohner wie gewohnt ihren täglichen Geschäften nachgingen, wurde der Frieden dieses Ortes ausgegerechnet von jener Frau gestört. Sie rannte und schrie beinahe außer sich, wie von Sinnen, und verkündete dabei eine klare, aber dennoch seltsame Botschaft: „Ich habe ihn gesehen! Er hat mir alles über mich gesagt! Er ist unter uns!“

Sie rannte von Mensch zu Mensch, stolperte, fiel hin und stand immer wieder auf, während sie rief. Und siehe da: Plötzlich brachte sie Unruhe in das Dorf.

DAS EINGESTÜRZTE DACH

In einem Haus versammelt, drängten sich die Menschen, um den neuen Lehrer zu hören, von dem sich die Nachricht längst weit und unaufhaltsam verbreitet hatte. Unter ihnen gab es jene, die den Lehrer bereits gehört hatten

und mit klopfendem Herzen auf seine nächste Predigt warteten. Es gab aber auch solche, die von jemandem gehört hatten, der wiederum von jemand anderem gehört hatte, dass seine Geschichten und seine Art, mit Menschen – mit allen Menschen – umzugehen, völlig anders waren als alles, was etablierte Prediger und Gläubenslehrer bisher sagten oder repräsentierten.

Man hatte auch gehört, dass allein seine Anwesenheit, besonders jedoch, wenn er in Gleichnissen sprach – manche erklärte er, andere überließ er der Freiheit der Zuhörer –, heilend wirkte. Es wurde gemunkelt, wenngleich es zu unglaublich war, um es zu glauben, dass er sogar Wunder vollbringe.

In ihm spürten sie eine bislang unbekannte Frische. Er zeichnete sich durch Unmittelbarkeit und Authentizität aus. Diese Eigenschaften deuteten für manche auf etwas Übermenschliches hin, während sie für andere gerade den Beweis für etwas wahrhaft und zutiefst Menschliches darstellten. (Wie konnte beides zugleich existieren?)

Er sprach über Themen, über die sich viele Priester und Lehrer nicht wagten oder nicht bereit waren, zu reden. Es schien, als spräche er wie jemand, der das Recht dazu hat, als der Einzige, der die Autorität besitzt, über solche – heikle – Fragen zu urteilen. All dies tat er mit einer ungewöhnlich freundlichen, sanften, aber klugen Haltung. Seine Worte waren zugleich streichelnd und mahnend.

Er hatte eine Autorität, die nicht aus seiner Stellung in der Gesellschaft herrührte, denn als Zimmermann hatte er keine, noch aus einer Zugehörigkeit zu einer Institution, da er weder dem geweihten Priestertum noch der Schicht der Lehrer angehörte. Nein, seine Autorität entsprang ihm selbst, der Wahrhaftigkeit dessen, was er sagte, und der Leichtigkeit, mit der er es

tat, ebenso wie der Ungezwungenheit seines Umgangs mit den Menschen.

Die Menschen fühlten, dass es gut war, wenn er bei ihnen war, wenn er sie mit seiner Gegenwart und seinen Worten streichelte.

Während er an jenem Tag in einem Haus sprach, das so überfüllt war, dass selbst der Eingang von Menschenmengen blockiert wurde – geschweige denn, dass vier Menschen sich hätten hindurchzwängen können –, ertönten auf dem Dach aufgeregte Stimmen. Kurz darauf begann das Dach zu wackeln, und die Versammelten spürten, wie Staub und einige Strohhalme auf sie herabfielen.

Noch bevor sie begreifen konnten, was geschah, wurde das Dach von hellem Sonnenlicht ersetzt, und der Innenraum des Hauses füllte sich mit Stroh, trockenen Erdklumpen und einem reglosen Mann, den seine Freunde vor den Lehrer brachten.

Um zu ihm zu gelangen, waren die Beharrlichsten bereit, alles auf den Kopf zu stellen: das Dach abzureißen, Staub aufzuwirbeln und die anderen zu stören. Sie waren bereit, Ordnung und Frieden zu opfern.

DAS SCHWERT

Er zog durch Städte und Dörfer, lehrte in den Synagogen und verkündete die frohe Botschaft, das Evangelium vom Reich Gottes. Er heilte jede Krankheit und jedes Leiden im Volk. Als er sah, dass die Menschen oft verlassen waren – wie Schafe ohne Hirten – und deshalb verwirrt und verloren, empfand er Mitleid mit ihnen.

So rief er seine Jünger zusammen, zunächst die engsten zwölf, und sprach zu ihnen Worte, die sie belehren und darauf vorbereiten sollten, die Botschaft vom Himmelreich weiterzutragen.

Die Jünger bemerkten, dass dies einer jener Tage war, an denen er in einem ernsteren,

strengeren, fast düsteren Ton sprach, ohne dabei jedoch an Bedeutung oder Authentizität einzubüßen. In dieser Predigt äußerte er viele gewichtige, aber schwierige, ja unbehagliche Worte.

Er sagte ihnen, dass sie jedem Haus, in das sie eintreten, zunächst Frieden wünschen sollten, indem sie sagten: „Friede sei diesem Hause!“. Er mahnte sie, klug wie die Schlangen und arglos wie die Tauben zu sein, da er sie unter die Menschen sendet, wie Schafe unter die Wölfe. Schon das hinterließ bei den Jüngern ein leicht beklemmendes Gefühl.

Doch dann sagte er etwas, das zunächst wie ein Widerspruch zu allem erschien, was er bisher gepredigt hatte, und das durch seine scheinbare Härte herausstach. Einige der Jünger fragten sich, was das bedeuten solle und wie es überhaupt möglich sei. Jede seiner Worte hallte in ihren Ohren wider wie ein unangenehmer Klang:

„Denkt nicht, ich sei gekommen, um Frieden auf die Erde zu bringen; ich bin nicht gekommen, um Frieden zu bringen, sondern das Schwert. Denn ich bin gekommen, um den Menschen zu entzweien mit seinem Vater, die Tochter mit ihrer Mutter und die Schwieger Tochter mit ihrer Schwiegermutter. Und die Feinde eines Menschen werden seine eigenen Hausgenossen sein. Wer Vater oder Mutter mehr liebt als mich, ist meiner nicht würdig; und wer Sohn oder Tochter mehr liebt als mich, ist meiner nicht würdig. Wer nicht sein Kreuz auf sich nimmt und mir nachfolgt, ist meiner nicht würdig. Wer sein Leben bewahrt, wird es verlieren; und wer sein Leben um meinetwillen verliert, wird es finden.“

Kurz nach diesen Worten beendete er seine Predigt. Einige Passagen klangen ungewöhnlich hart, aber vor allem stach die Gegenüber-

stellung von Schwert und Frieden hervor. Wie konnte dieser Jesus, der mit seiner Präsenz und Predigt Frieden bringt und davon durchdrungen ist, sagen, dass er nicht gekommen sei, um Frieden zu bringen, sondern das Schwert?! Hatten sie alles bisher falsch verstanden? Die ausgesprochenen Worte hätten leicht dazu führen können, dass ihnen der Kopf schwirre.

***

Als sie unter sich waren, wagte es jemand, die Frage zu stellen, die sich aufdrängte: Wie erlangt man Frieden, aber nicht den irdischen, nicht den oberflächlichen, der schnell entsteht und noch schneller wieder zerbricht, sondern den Frieden, der aus dem Himmelreich strahlt? Ja, die Antwort war wiederum offensichtlich: Indem man das Reich Gottes gewinnt. Doch auf diesem Weg, wenn man ihn wirklich geht, muss man durch schmerzhafte Zustände hindurch. Der Mensch muss sich auf das Abenteuer einlassen, sich selbst wirklich kennenzulernen. Und dann das, was schlecht ist, was in ihm Lüge, Heuchelei, Stolz, Eitelkeit, Selbstsucht – all das, was das Bild Gottes in ihm verdirt und befleckt – muss er beseitigen. Ohne Kompromisse, ohne Betäubung. Ist das nicht die Bedeutung des Schwertes? Die Klinge, die zunächst einen Schnitt setzt, Unordnung stiftet und die eingefahrene, gut bekannte, aber tief erstarrte und träge traditionelle Lebensweise, die als Routine bezeichnet wird, zerstört. Das Messer, das sicherlich Schmerz verursachen wird, aber erst nach diesem Schmerz kann wirklich der Frieden Gottes erlangt werden.

Ja, zum Frieden Gottes gelangen nur jene, die genug Mut haben, zuerst ihren falschen Frieden abzulehnen.

Priester Nenad Živković

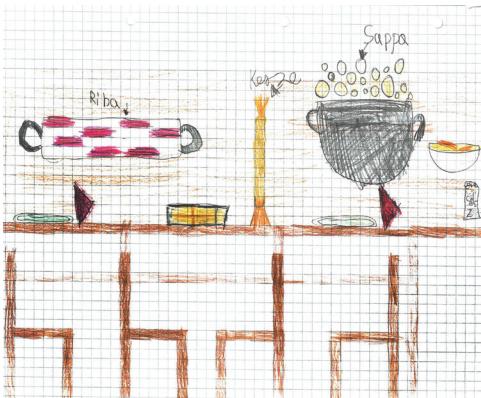
Auf Vorschlag der Kirchengemeinde München zusammen mit der Priesterschaft wurde ein Wettbewerb für Texte und Zeichnungen zum Thema „Weihnachten in meinem Zuhause“ organisiert. Mit großer Freude habe ich mich dieser Idee angenommen und habe diese sofort mit den Schülern im Religionsunterricht geteilt. Das Gespräch über Weihnachten und seine Bedeutung in unseren Häusern war hervorragend, und die Kinder erzählten begeistert von ihren Bräuchen und Erlebnissen. Nachdem alle ihre Arbeiten eingereicht hatten, haben wir gemeinsam alle Zeichnungen und Texte durchgesehen und uns entschieden, zwei Zeichnungen und einen Text für die nächste Ausgabe des „Svečanik“ auszuwählen. Diese Werke spiegelten nicht nur die Freude und Wärme von Weihnachten in ihren Häusern wider, sondern repräsentierten auch charakteristisch diejenigen, welche in der Diaspora aufwachsen.

Justin Emreković, Religionslehrer

UNSER WEIHNACHTEN

Weihnachten ist ein Tag der Freude und des Zusammenhalts, an dem wir uns mit der Familie und Freunden versammeln. Morgens stehen wir früher auf als gewöhnlich, um das „Vaterunser“ zu beten und gemeinsam zu frühstücken. Danach gehen wir zum Gottesdienst in die Kirche. Dort treffen wir viele Freunde. Wenn der Gottesdienst vorbei ist, gehen wir nach Hause und bereiten uns vor, um zu unserer Großmutter zu gehen. Dort versammelt sich die ganze Familie. Am Nachmittag zünden wir eine Kerze an, beten und essen dann gemeinsam zu Mittag. Den Rest des Abends verbringen wir zusammen.

WAS IST UNSER WEIHNACHTEN?

Weihnachten ist eines der wichtigsten Feste in Serbien. An diesem Tag, der am 7. Januar gefeiert wird, wird die Geburt von Jesus Christus gefeiert und symbolisiert Frieden, Liebe und Gemeinschaft. Für uns ist es am wichtigsten, den Tag der Geburt von Jesus mit der Familie, Freunden und Bekannten zu verbringen. An diesem Tag kommen wir Gott näher. Die Botschaft der Geburt Jesu lautet: „Fürchte dich nicht.“ Dieser Tag bedeutet Frieden, weil alle glücklich sind, und die Geburt Jesu Christi ist ein neuer Anfang für die Menschheit.

Familie Đerić,

Kinder im Alter zwischen 14 und 17 Jahren

ES IST IN ORDNUNG, MANCHMAL NICHT IN ORDNUNG ZU SEIN.

Rezension des Films „Alles steht Kopf“ (Inside Out)

In den Tagen vor Weihnachten herrscht in unserer westlichen Zivilisation, die auf den Fundamenten der christlichen Kultur aufgebaut ist, ein Zustand chaotischer Euphorie. Menschen eilen von Termin zu Termin, stehen unter Stress und fühlen sich getrieben, berufliche oder private Ziele noch rechtzeitig zu erreichen. Es gilt, Fehler zu korrigieren, fi-

nanzielle Lücken zu schließen, Geschenke zu besorgen und einen wohlverdienten Urlaub vorzubereiten. Während der Weihnachtsfeiertage tritt dann ein seltenes Phänomen ein: Frieden – oder zumindest ein vorübergehender Stillstand. Es ist eine dringend benötigte Pause von dem unerbittlichen, oft selbst aufgelegten Lebensrhythmus, der uns das ganze Jahr über antreibt.

Weihnachten gilt seit jeher als Fest der Familie. Es ist die Zeit, in der die engere und weitere Familie zusammenkommt, gemeinsam am Tisch sitzt, Geschenke austauscht und wertvolle Stunden miteinander verbringt. Ein fester Bestandteil dieser weihnachtlichen Rituale ist auch der gemeinsame Filmgenuss – sei es im Kino oder zu Hause. Bereits in den frühen Ta-

gen der Film- und Fernsehgeschichte entstand ein eigenes Genre: der Weihnachtsfilm.

Zu diesem Genre gehören Verfilmungen von Märchen und Weihnachtsgeschichten, von denen Charles Dickens' „Eine Weihnachtsgeschichte“ (A Christmas Carol) wohl die bekannteste ist, sowie Familienkomödien wie „Kevin – Allein zu Haus“ (Home Alone). Viele Filme aus dieser Kategorie greifen immer wieder ähnliche Themen auf: die Frage nach den wahren Werten des Lebens, die Erinnerung an die Bedeutung der Familie und die Aufforderung, die Reinheit kindlicher Freude zu bewahren. Mit ihren süßen Geschichten und bewährten Erzählmustern zielen diese Filme darauf ab, Emotionen wie Nostalgie, Geborgenheit und Wärme hervorzurufen – jene besonderen Gefühle, die uns mit der Zärtlichkeit des Familienhauses verbinden.

Emotionen spielen nicht nur in Weihnachtsfilmen, sondern bei jedem Kunstwerk eine primäre Rolle. Deshalb ist es wichtig, ihre Bedeutung zu verstehen. Heute möchte ich über einen Film schreiben, der sich thematisch und stilistisch nicht nahtlos in das Genre des klassischen Weihnachtsfilms einfügt, der jedoch seinen Platz im Repertoire eines Familienkinos während der Feiertage verdient.

Die Rede ist von dem Animationsfilm „Alles steht Kopf“ (Inside Out) aus dem Jahr 2015, einem Werk des renommierten „Pixar“-Studios. Dieses Studio hat in den letzten drei Jahrzehnten wahre Meisterwerke der Filmkunst geschaffen, darunter „Toy Story“, „Findet Nemo“, „WALL-E“ und „Oben“ (Up).

„Alles steht Kopf“ erzählt die Geschichte des menschlichen Mikrokosmos – unserer inneren Welt aus Gefühlen, Gedanken, Erinnerungen, Bewusstsein und Unterbewusstsein. Wir begleiten Riley, ein junges Mädchen, das

glücklich in einer idyllischen Kleinstadt in der amerikanischen Provinz aufwächst. Schon in den ersten Szenen lernen wir neben ihren liebevollen Eltern fünf personifizierte Grundemotionen kennen: Freude, Angst, Wut, Ekel und Trauer.

Während Riley heranwächst, komplexere Beziehungen zu ihrer Familie und Umwelt aufbaut, werden auch ihre Emotionen facettenreicher. Die fünf Grundemotionen arbeiten unermüdlich daran, Rileys Gedanken, Bedürfnisse und Handlungen zu lenken. Sie sortieren Erinnerungen, speichern sie langfristig und helfen dabei, die sogenannten „Erinnerungssinseln“ zu errichten – die Grundpfeiler ihrer Persönlichkeit. Jede Emotion hat eine klare Funktion: Freude sorgt für Glück, Angst schützt vor Gefahren, Wut gibt Kraft, sich durchzusetzen, und Ekel bewahrt vor Schaden.

Doch die Rolle der Traurigkeit bleibt zunächst unklar. Diese Frage nach der Bedeutung der Traurigkeit wird zum zentralen Leitmotiv des Films – einer berührenden und tiefgründigen Erzählung, die zeigt, wie alle Emotionen, selbst die unangenehmen, ihren Platz und ihre Funktion in unserem Leben haben.

In den ersten elf Jahren wird Rileys emotionales Leben von Freude bestimmt. Sie koordiniert und kontrolliert die anderen Emotionen, um eine stabile Grundlage für die Entwicklung des Mädchens zu schaffen. Probleme entstehen, als ihre Eltern beschließen, die idyllische Kleinstadt zu verlassen und nach San Francisco zu ziehen. Rileys Welt gerät ins Wanken. Abgeschnitten von ihren Freunden und ihrem vertrauten Zuhause, lebt sie in einem leeren Zimmer in einer fremden, hektischen Großstadt. Ihre Eltern haben immer weniger Zeit für sie, und Riley fühlt sich zum ersten Mal wirklich einsam. Diese unangenehmen äußeren Veränderungen beginnen, ihre innere Verfassung negativ zu beeinflussen. In Rileys

Mikrokosmos bricht das Chaos aus. Die Freude wird zunehmend verdrängt, und die anderen primären Emotionen – Ekel, Wut und Angst – übernehmen die Kontrolle.

Der emotionale Sturm, der in Riley tobt, beeinflusst ihr Verhalten zunehmend: Sie gerät immer öfter in Konflikte mit ihren Eltern, findet keine neuen Freunde und erlebt in ihrem Lieblingssport wiederholt Misserfolge. Diese Veränderungen gefährden die Basis ihrer emotionalen Stabilität: die „Inseln der Primärerinnerung“, die langsam zu zerfallen beginnen. In dieser Krise eilen Freude und – überraschenderweise – Traurigkeit zu Hilfe. Gemeinsam reisen sie durch die Welt der neuronalen und psychischen Prozesse auf der Suche nach einem Weg, die Kontrolle über Rileys Emotionen zurückzugewinnen. Auf ihrer abenteuerlichen Reise treffen sie Bing Bong, Rileys imaginären Freund aus der Kindheit, der ihnen hilft, das Kontrollzentrum zu finden.

Am Ende gelingt es ihnen, das emotionale Gleichgewicht wiederherzustellen und Riley davor zu bewahren, einen großen Fehler zu begehen. Im dramatischen Höhepunkt dieser bewegenden Geschichte erfahren wir die wahre Bedeutung der Traurigkeit im menschlichen Leben. Sie hilft uns, die Unvermeidlichkeit negativer Erfahrungen zu akzeptieren und bietet uns die Möglichkeit, diese gesund in unsere Persönlichkeit zu integrieren.

In Momenten, in denen Verluste, Enttäuschungen und Niederlagen unsere emotionale und geistige Stabilität erschüttern, in denen wir unseren inneren Kompass verlieren und nicht wissen, wie es weitergeht, hilft uns die Traurigkeit, mit den schmerzlichen Gefühlen der Leere umzugehen. Durch sie erkennen wir die Realität des Lebens und erfahren, dass auch die schwierigsten Momente überwunden werden können – vor allem, wenn wir nicht allein sind, sondern jemanden an unserer Seite haben.

Im entscheidenden Moment der Geschichte, als Riley in ihrem Schmerz völlig verloren scheint, bringt die Traurigkeit verdrängte Erinnerungen an vergangene Verluste und Enttäuschungen zurück. Sie erinnert Riley daran, dass sie in diesen schweren Momenten nie allein war, sondern von der Liebe und Unterstützung ihrer Familie umgeben war. Diese Erfahrung der Unterstützung bringt Frieden, Trost und die Hoffnung, dass es besser wird. Der Weg der Heilung hat bereits begonnen.

Der Film *Alles steht Kopf* ist eine wunderschöne Erzählung über das Erwachsenwerden, die auf einzigartige Weise die komplexe Beziehung zwischen der inneren Welt des Menschen und der äußeren Realität darstellt. Er zeigt, dass das menschliche Dasein und die Entwicklung unserer Fähigkeiten und Potenziale von Anfang an untrennbar mit der Beziehung zu anderen Menschen verknüpft sind. Je mehr wir von Liebe umgeben sind, desto stabiler werden wir emotional und desto fähiger sind wir, selbst Liebe zu geben.

Diese Geschichte lehrt uns, dass alle Emotionen – insbesondere die primären – eine bedeutende Rolle bei der Formung unserer Persönlichkeit spielen. Und vor allem vermittelt der Film, dass es vollkommen in Ordnung ist, wenn wir manchmal nicht in Ordnung sind.

Diese Sichtweise auf das Leben steht im Einklang mit der christlichen Auffassung, dass der Mensch erst dann die Möglichkeit erhält, jene Eigenschaften zu verwirklichen, die wir als Menschlichkeit bezeichnen, wenn er in eine echte Beziehung zu einem anderen Menschen tritt. Der Mensch ist ein zutiefst relationales Wesen, geschaffen, um die Welt in sich aufzunehmen, sie zu erkennen und sie mit seinen schöpferischen Kräften zu gestalten und zu verwandeln. Auf diese Weise entdeckt er, dass die Welt, deren Teil er ist, gut ist und dass das Leben einen tieferen Sinn hat. Damit bereitet er sich

allmählich darauf vor, seinen Schöpfer kennenzulernen. Dieses Wissen weckt in uns das wundervolle Gefühl der Freude.

Doch durch die Beziehung zur Welt wird uns auch die dunkle Seite des Daseins bewusst – die Endlichkeit, die Vergänglichkeit, der Verfall. Diese Erkenntnis führt uns vor Augen, dass der Mensch von Anfang an auf schmerzhafte Weise erfährt, dass die Welt im Bösen liegt: Es gibt Schmerz, Leid und den größten Feind des Menschen, den Tod. Diese Erfahrungen rufen in uns Unruhe, Unsicherheit und Angst hervor.

Gerade deshalb ist es von großer Bedeutung, in uns die Fähigkeit zu entwickeln, uns mit diesen Herausforderungen auseinanderzusetzen. Die Traurigkeit begleitet uns auf der Reise durch die stürmischen Gewässer unserer Emotionen und hilft uns, den Weg zu einem sicheren Hafen zu finden – solange die Hoffnung in uns lebt, dass wir nicht untergehen, und der Glaube, der uns den Weg weist.

Deshalb ist „*Alles steht Kopf*“ im Grunde auch ein Weihnachtsfilm, der nicht mit oberflächlicher Sentimentalität spielt, sondern uns zeigt, was Emotionen wirklich sind, welche Rolle sie in der Entwicklung der menschlichen Persönlichkeit spielen und dass alle, sogar die Traurigkeit, ihren Sinn haben. Es ist in Ordnung, nicht immer in Ordnung zu sein – solange in uns die Hoffnung lebt, dass jemand bereit ist, uns eine rettende Hand zu reichen.

Diese und alle anderen Weihnachtsgeschichten sind wahr, insofern sie uns erkennen lassen, dass das Leben ein einzigartiges Geheimnis birgt und alles, was wir in uns tragen, ein kostbares Geschenk ist. Wenn uns das bewusst wird, sind wir bereit, denjenigen aufzunehmen, der in jener Nacht in Bethlehem in die Welt kam, um Frieden, Trost und Erlösung zu bringen.

Priester Dragiša Jerkić

КОНТАКТ

Serbische Orthodoxe Kirchengemeinde
München e.V.

Putzbrunner Str. 49, 81739 München
Радно време канцеларије

Радним даном 09:00 - 12:00 и
17:00 - 19:00 часова

Тел. 089/637-8458 и 089/637-8622
Факс: 089/625-5095

Емаил: info@spcmuenchen.de

Ваше добровољне прилоге можете
уплаћивати на следећи рачун:

IBAN: DE33520604100003440001

BIC: GENODEF1EK1

Bei der: EB-BANK MÜNCHEN

Verwaltung: Serbisch Orthodoxe Kirchge-
meinde München

Putzbrunner Str. 49 81379 München

KONTAKT

Serbische Orthodoxe Kirchengemeinde
München e.V.

Putzbrunner Str. 49, 81739 München

Bürozeiten des Pfarrbüros:

Werktags 09:00 - 12:00 und
17:00 - 19:00 Uhr

Tel.: 089/637-8458 und 089/637-8622

Fax: 089/625-5095

E-Mail: info@spcmuenchen.de

Ihre freiwillige Spende können Sie auf folgen-
de Bankverbindung überweisen:

IBAN: DE33520604100003440001

BIC: GENODEF1EK1

Bei der: EB-BANK MÜNCHEN

Verwaltung: Serbische Orthodoxe Kirchenge-
meinde München

Putzbrunner Str. 49, 81379 München

НАША ЗАЈЕДНИЦА НА МЕДИЈИМА

[pravoslavna.crkva.minhen](https://www.instagram.com/pravoslavna.crkva.minhen/)

Српска Православна Црква Минхен

[spc muenchen & info.minhenski.razgovori](https://www.youtube.com/channel/SPCMuenchen)

[spcmuenchen.de](https://www.spcmuenchen.de)

[Minhenski Razgovori](#)

